

TIETÄJÄ 1909

Toimittajalta.

(*Pekka Ervast*)

Tammikuu, s. 1-6

„Sairasvuode on ollut paras ystäväni”, vakuutti minulle eräs teosofi, ja eräs toinen kirjotti minulle: „tunnen aina mieleni ylenevän ajattellessani niitä useita tautivuoteita, joilla olen saanut maata.”

Näihin lausuntoihin yhdyn kaikesta sydämestäni. Enkä tällä ollenkaan tarkoita, että tautivuode on kova, vaikka samalla opettavainen onnettomuus, vaan tarkoitan yksinkertaisesti, että olen ollut erityisen onnellinen sekä sisäisesti että ulkonaisesti näinä viikkoina, jolloin olen ollut sanatarkasti vankina, ensin vuoteella, sitten huoneessa.

Vaikka ensin langetessani ja taittaessani jalkani joulukuun 13 p:nä hämmästyin sitä äkkinäistä elämänmuutosta ja työnlakkoa, minkä näin sinä hetkenä alkavan, täytti minut samalla sanomaton kiitollisuuden ja riemun tunne Mestaria kohtaan, joka soi tämän „vastoinkäymisen” minua kohdata. Silloin uskoin heti, että se „salapukuisena siunauksena” olisi minulle personallisesti suureksi onneksi.

Ja onko suurempaa onnea kuin se, että näkee rakkautta ympäristössään ja saa rakkautta ja myötätuntoa osakseen ihmisten puolelta, joidenka hyväksi on kykyjensä mukaan koettanut työskennellä? Tämmöistä lämmintä ystävyyttä, tämmöistä iloista osanottoa on runsaassa mitassa tullut osakseni näinä viikkoina. On muistettu minua sekä käynneillä että kirjeillä, sekä kukilla että lahjoilla. En ole ollut tilaisuudessa kaikkia kiittämään, en ole jaksanut kaikille kirjoittaa, mutta muistellut ja ajatellut olen ystäviäni.

Muuten olen varma siitä, että ne monet hyvät ajatukset, joilla minua on muistettu – enkä nyt kerskaa, vaan puhun mitä on sanottu – ovat puolestaan vaikuttaneet, ettei minulla ole ollut minkäänlaisia tuskia, lukuunottamatta ensimmäistä yötä. Vai kuinka muuten on tämänlaatuinen „rekordi” selitettävissä, kun toisessa jalassa molemmat luut ovat taittuneet?

On minulla hieman kokemusta ajatuksen voimasta. Kun olin Lontoossa kesällä 1905 edustamassa suomalaisia teosofejä eurooppalaisessa kongressissa, sairastuin äkkiä sängen vaikeasti ja vaarallisesti. Tuskani

olivat kovat enkä öisin silmiä ummistanut. Olin sangen levoton kokouksen takia, sillä minulla ei ollut aikaa sairastaa kuin neljä, viisi vuorokautta, ennenkuin kongressi alkaisi. Jo lähestyi viimeinen yö, en ollut vuorokausiin nukkunut, en päivisin ollut ylhäällä.

„Mitenkä on huomenna käyvä?” ajattelin surumielin. „Huonosti Suomen teosofeja nyt edustetaan.” Huonetoverini, toht. R., joka ei vielä silloin ollut T. S:n jäsen, sanoi minulle leikillisesti maata pannessaan: „viekää minut nyt astralitasolla A. B:n luo,” johon melankoolisesti vastasin: „kunhan nyt edes itse pääsisin astralitasolle.”

Huoneessa oli pilkkopimeä ja aivan hiljaa. Toverini jo nukkui levollista untaan ja minä koetin pysyä niin rauhallisena mielessäni kuin olosuhteet myönsivät.

Yhtäkkiä kuulin tutun ja rakkaan äänen huutavan yön hiljaisuudessa: „P. E., tule tänne!” Äänen paino oli käskeväinen, miltei ankara, ja tiesin heti, että kutsua oli toteltava. Melkein samalla hetkellä tunsin vapautuvani fyysisen hermostoni ylivallasta ja sujahdin astralitasolle, – nukuin, kuten sanomme jokapäiväisessä puheessa.

Heräsin vasta seuraavana aamuna merkillisen virkistyneenä. Nousin, pukeuduin, ajoin kongressin avajaiskokoukseen, – ja Suomen teosofit tulivat edustetuiksi. Ja vaikka tuskat tuon tuostakin uudistuivat Lontoossa (ja kauan sen perästä kotimaassa), jaksoin kuitenkin olla kaikissa tärkeissä kokouksissa läsnä. Minulle suotanee anteeksi, että sitäkin tapausta kiitollisesti muistan pienenä „ihmeenä”.

Pitkäaikaisempi sairausvuode on siitäkin hyvä, että se suo tilaisuutta monenlaisten asiain perinpohjaiseen miettimiseen ja pohtimiseen, asiain, joita ennen on ehtinyt vain ohimennen ajatella. Hiljaisuudessa ja yksinäisyydessä paljon selviää. Luostariaatteessa piilee syvä totuus. Kun ihminen vetäytyy pois maailman humusta, tulee hän ehdottomasti likemmäksi omaa itseään, omaa Jumalaansa, jos hän tahtoo ja ymmärtää ottaa tilaisuudestaan vaarin. Jos luostarit myöhemmällä keskiajalla joutuivat huonoon huutoon, ei tämä suinkaan ollut luostariaatteen syy, vaan ihmisten, jotka olivat aatteen unohtaneet tai eivät siitä välittäneet. Sokea tietämättömyys ja raaka itsekkyyys ovat aina hävänneet kaikkea pyhää.

Vaikka protestanttisissa maissa luostarit on hävitetty, ei silti aina yhtä lempeä ja armahtavainen Elämä ole ihmisiltä riistänyt luostaritilan ja luostarihiljaisuuden mahdollisuutta. Muuan semmoinen Elämän

luostarihiljaisuus on sairasvuode, ja onnellinen se ihminen, joka siltä kannalta osaa vastaanottaa „kohtalon iskuja”.

*

Tuon tuostakin kysytään minulta sekä suullisesti että kirjeessä, millä tavalla teosofin tulee valmistaa itseään sisäistä piiriä eli „esoterista koulua” varten, mitä hänen tulee tehdä voidakseen pyrkiä Teosofisen Seuran Esoteriseen Osastoon. Tässä osastossa annetaan, kuten sanotaan, salaista opetusta ja neuvotaan, miten ihminen voi pyrkiä joogiksi ja kehittyä salatieteilijäksi, joka „tietää eikä vain usko”.

Ulkonainen ehto on vallan yksinkertainen ja selvä: se joka kahden vuoden aikana on innokkaasti työskennellyt teosofian puolesta Teosofisessa Seurassa, hän on oikeutettu pyrkimään E. S:n jäseneksi. Muuta ei pyrkijältä vaadita.

Mutta onnistuuko pyrkijän todella päästä sisäiseen piiriin, se on asia, joka kerrassaan riippuu hänen omasta sisäisestä ihmisestään. Tämä piiri, joka on todellisen salaisen koulun esikartano, on näet sekin vallan helposti määriteltävissä. Siihen joutuvat ne ihmiset, joille uskonto ei ole tyhjänpäiväistä lorua, ei muotiasia, ei ulkonaisia juhlamenoja, vaan vakavaa todellisuutta.

Kuinka paljon on ihmisiä, jotka esim. kutsuvat itseään kristityiksi! Kuinka vähän on niitä, jotka todella kulkevat Kristuksen jäljissä! Ja kuitenkin on suuri Opettaja sanonut: „ei jokainen ken huutaa: Herra, Herra! tule taivasten valtakuntaan, vaan ainoastaan se joka tekee Isän tahdon.”

Ainoastaan se ihminen, jolle Jeesus on pelastuksen tien opettaja ja joka koettaa noudattaa elämässään Mestarinsa käskyjä, ainoastaan hän on todellinen kristitty ja samalla esoteristi, joka valmistuu salaista opetusta vastaanottamaan.

Salaisen koulun esikartanoissa näkyvät kaikista uskonnoista ne ihmiset, jotka käytännössä koettavat elää sitä elämää, josta muut „uskovaiset” puhuvat. Salaisen koulun teosofisessa esikartanossa eli T. S:n sisäisessä piirissä ovat ne jäsenet, joille teosofia on paljastanut uskonnollisen elämän salaiset aarteet. Ja koska teosofia on kaikkia uskontoja käsittävä maailmankatsomus, näkyy sen sisäisessä piirissä jäseniä kaikista uskonnoista, kristityitä, buddhalaisia, muhamettilaisia, hindulaisia, parseja j. n. e., jotka kaikki ovat saaneet henkisen herätyksensä teosofialta, sekä myös semmoisia teosofejia, jotka eivät lue itseään

mihinkään uskontoon kuuluviksi, vaan ovat älyllisesti itsenäisiä filosofeja, vaikka samalla toteuttavat jokapäiväisessä elämässä filosofisia ihanteitaan.

Kun siis vakavasti kysytään, mitä elämää tulee noudattaa, tahtoisin vastata näin:

Jos esim. tahdotte tulla todelliseksi kristityksi ja hyödyttää kristikuntaa sekä auttaa Jeesusta ja hänen apostoleitaan heidän työssään, tulkaa silloin kaikessa hiljaisuudessa Jeesuksen opetuslapseksi ja valitkaa hänet mestariksenne. Kuten tiedätte, on hänen oppinsa ydin rakkaus – rakkaus Jumalaa, s. o. Totuutta, Elämää, Henkeä kohtaan (nimi ei ole pääasia) ja rakkaus ihmisiin. Herättääksenne ja kasvattaaksenne tätä rakkautta sydämessänne tulee teidän ryhtyä toden teolla noudattamaan Jeesuksen käskyjä. Näitä on viisi: a) älä suutu, b) älä ajattele hekkumallisia ajatuksia, c) älä vannoo (s. o. älä puhu turhia, älä valehtele, älä lupaa mahdottomia), d) älä vastusta pahaa (älä nurku kohtaloa), e) älä ole paha niille, jotka ovat sinulle pahoja (vaan tee heille hyvää ja siunaa heitä). Kun ette kenellekään puhu aikomuksestanne, vaan kaikessa nöyryydessä ja hiljaisuudessa seuraatte Jeesuksen neuvoja ja voitatte oman itsekkäisyytenne, silloin totisesti alatte tehdä ikuista työtä Jumalan valtakunnan puolesta.

Jos teitä on samalla paikkakunnalla useampia yhtä hartaita pyrkijöitä, voitte muodostaa pienen suljetun piirin, joka kokoontuu säännöllisesti ja jossa te esim. tunnustatte toisillenne, missä kohdin teidän on ollut erityisen vaikea seurata Mestaria. Tällaisesta yhteistyöstä on paljon apua, saatte ikäänkuin voimaa ylhäältä, mutta ehdoton ehto on täydellinen hartaus ja vilpittömyys kaikissa piirin jäsenissä.

Jos taas tunnette sydämellistä vetovoimaa esim. Buddhaan, otatte hänet esimerkiksenne ja opettajaksenne ja rupeatte noudattamaan hänen käskyjään, jotka luetellaan „Buddhalaisessa katkismuksessa.”

Jos olette omaperäinen ajattelija, laaditte itsellenne oman ohjelman. Pääasia vain on, että ohjelmaa noudatetaan, että ihannetta toteutetaan, että Mestaria – tunnettua tai tuntematonta – seurataan. Tosi teko yksin on arvosta, hyvä aikomus ei mihinkään riitä.

Oi jos Suomessa olisi paljon tällaisia teosofeja! Tuntuksipa silloin heidän vaikutuksensa pian kaikkialla. Kirkko puhdistuisi, politiikka muuttuisi lastenleikistä vakavaksi työskentelyksi Suomen kansan ja maan hyväksi, koko elämä kirkastuisi ja ihmiset alkaisivat aavistaa, mitä Luoja on luomillaan tarkottanut.

*

Tietäjän ohjelmasta tänä vuonna tulee nyt puhua pari sanaa. Koska tämä on teosofisen aikakauskirjamme viides vuosi, siis sen „manas”- eli älyvuosi ilmiömaailmassa, on sen oleminen ennenkaikeaa „intelligentti” tänä vuonna ja tekeminen älyllisesti mieltäkiinnittävä vaikutus. Jos siis Tietäjä tahtoo toteuttaa kohtalon suomia mahdollisuuksia, ei se armon vuonna 1909 saa olla „kuiva”. Tämä on kylläkin painava velvollisuus toimittajalle, mutta ei vähennä lukijain oikeutta ankaraan arvosteluun se, että siitä avomielin puhutaan. Olkaa siis kriittisiä ja tarkkoja, hyvät lukijat, tänä vuonna! Kirjottakaa minulle, kun tekee mielenne moittia.

Mitä muuten ohjelmaan tulee, olen ensiksikin aikonut joka numeron alkuun panna tämänlaatuisen „johtavan artikkelin”. Jos lukijat voivat sulattaa sen perin persoonallisen leiman ja pohjasävelen, mikä näillä kirjoituksilla tulee olemaan, on yrityksestä se etu, että toimittajana olen tilaisuudessa lausumaan mielipiteeni kaikenlaisista kysymyksistä suoraan sydäimestä, tarvitsematta pukea ajatuksiani ylen „objektiiviseen muotoon”.

Toiseksi olen pyytänyt „Aatetta” kirjottamaan Tietäjää varten helppotajuisen esityksen teosofisista opeista. Täten nekin, jotka eivät vielä ole perehtyneet teosofiseen maailmankatsomukseen, saattavat vaikeudetta lukea aikakauskirjaamme ja seurata sen muita kirjoituksia. Ensimmäinen osa on luettavana tässä numerossa ja huomannee siitä asiantuntija, että vanhakin teosofi lukee Aatteen esitystä mielihyväkseen.

Kolmanneksi tulee jatkuvana kirjoituksena olemaan Annie Besantin toimittama kertomus H. P. Blavatskysta ja Viisauden Mestareista, joista jo mainitsin joulukuun numerossa. En ollenkaan epäile sen kykyä kiinnittää kaikkien lukijain mieltä.

Neljänneksi jatkuu buddhalaisen pyhän kirjan „Dhammapadan” suomennos.

Viidenneksi tulee V. H. V. erityisen otsakkeen alla säännöllisesti ja lyhyesti tekemään selkoa ulkomaalaisten aikakauskirjain huomattavista kirjoituksista.

Voidaanko vielä muunlaisia toiveita toteuttaa jo tänä vuonna, sen aika näyttäköön. Monen ystävän esitykset Johanneksen evankeliumia tai Ilmestyskirjaa selittävästä sarjasta ansaitsevat kaikkea huomiota. Ehkä semmoisillekin tuumille vielä löydämme sijaa.

Muuten ohjelma pysyy entisellään, avustajat samaten. Uusia sitäpaitsi tulee lisää. Jos varat myöntävät, saa Tietäjä joskus ilmestyä hieman

suurempana, joka kuukausi kuitenkin vähintään 32-sivuisena. Tekstiin käytetään nyt vähän pienempiä kirjasimia, että lukemista mahtuisi enemmän.

*

Italiaa kohdannut kauhea maanjäristys ei ollut jäänyt tähtiennustajilta huomaamatta. Raphael'in ja Zadkiel'in almanakat ilmestyivät kumpikin lokakuun alussa 1908.

Edellinen sanoo siv. 69: „Talvineljännes (jouluk. 22 p:stä 1908 - maalisk. 21 p:ään 1909) . . . Kymmenennellä asteella itäistä longitudia Saturnus tulee olemaan täsmälleen alemmalla meridianilla, joka ennustaa tuhoa tuottavaa maanjäristystä.”

Zadkiel on vielä tarkempi siv. 65: „Noin kymmenennellä asteella itäistä longitudia . . . uhkaa maanalaisia häiriöitä tai maanjäristystäräyksiä noin 25 ja 30 p:nä joulukuuta 1908.”

Kymmenes pituusaste on Korsikan kohdalla. Messina on 14 asteella. Mitä nyt skeptikot taas sanovat astrologeista ja astrologiasta?

*

Sydäntä liikuttaa ja ilahuttaa nähdä, että tälläkin pallolla, jossa niin paljon puhutaan ihmisten pahuudesta ja kovuudesta, elää yleisinhimillinen veljesrakkaus, joka tarpeen tullen näyttäytyy. Ajattelen nyt sitä rahan y. m. keräystä, mikä kaikkialla Euroopassa ja Amerikassa on toimeenpantu hätää kärsivien italialaisten veljiemme hyväksi. Sanomalehdet sisältävät yleensä niin paljon kertomuksia murhista ja rikoksista, puhumattakaan politillisista riidoista ja järjettömyyksistä, että joutuu aivan kuin erämaasta keitaaseen, kun joskus saa lukea jotain hyvää ja lämmittävääkin.

Helmikuu, s. 41-45

„Älä pelkää, sinä pikkuinen lauma; sillä Isänne on nähnyt hyväksi antaa teille valtakunnan (Luk. ev. XII, 32). Maailmassa teillä on ahdistusta; mutta olkaa turvallisella mielin, minä olen voittanut maailman (Joh. ev. XVI, 33).” Näin lohdutti Viisus lapsiaan pari tuhatta vuotta sitten, näin se opettaa ja lohduttaa vielä tänä päivänä. Viisus on todella kolminaismaailman yläpuolelta kotoisin ja se ihminen, joka viisaudesta

syntynyt on, hän on kolminaismaailman voittanut. Ja koska näitä voittaja-ihmisiä aina on mukana, silloin kun Viisaus puhuu maailmalle, etsien lapsiaan, saattavat lapset olla turvassa. Sillä heidän pikkuinen laumansa on kasvava ja lopulta täyttävä maailman. Nämä mietteet johtuivat mieleeni ajatellessani teosofista liikettä. Niin pieni kun tämä liike vielä onkin, niin huomaamaton suuren maailman humussa, on se kuitenkin ennen muita kutsuttu aikaansaamaan mitä suurimpia asioita. „Tulevaisuus on meidän, jos me pysymme tehtävällemme uskollisina”, saattavat kaikki vilpittömät teosofit ja viisauden rakastajat tyyneesti ajatella. Tulevaisuus on totisesti teosofian, jos vain osaamme lukea historiaa. Madame Blavatsky kirjotti eräässä artikkelissaan: „. . . Kuollut puustainusko ja pappisvalta on jo aikansa elänyt. Maailman täytyy liikkua ja kulkea eteenpäin, muuten uhkaa seisahdus ja kuolema. Älyllinen kehitys kulkee rinnakkain ruumiillisen kanssa ja molemmat lähenevät *Ainoata Totuutta* – joka on sydän ihmiskunnan ruumiissa samoinkuin sen kehitys on veri. Jos kiertokulku hetkeksi pysähtyy, seisahtuu sydän ja inhimillinen koneisto on kuollut. Kristuksen palvelijat ne ne tahtovat tappaa tai ainakin lamauttaa totuuden iskemällä siihen nuijansa, jonka nimi on: *puustavi, joka kuolettaa*. Mutta loppu on lähellä. Mitä Coleridge on sanonut poliittisesta hirmuvallasta sopii vielä suuremmalla syyllä sanottavaksi uskonnollisesta hirmuvallasta. Jollei kirkko peräytä raskasta kättään, joka painajaisena puristaa miljonain uskovaisten ahdistettuja rintoja ja pitää heidän järkensä lamassa taikauskon kynsissä, on ritualistinen kirkko oleva tuomittu *luopumaan paikastaan uskonnon hyöäksi* – ja kuolemaan. Pian on kirkko seisova valinnan edessä. Sillä kun kansa kerran on saava tiedon siitä totuudesta, jota kirkko niin suurella huolella peittää, on toinen kahdesta seikasta tapahtuva: kirkko on joko häviävä kansan *kautta* tahi sitten – jos syvät rivit on jätetty pimeyteen ja kuolleen kirjaimen orjuuteen – se on häviävä kansan *kanssa*. Tulevatkohan ne, jotka palvelevat ikuista totuutta – josta ovat tehneet kirkollisessa pyörässä alituisesti pyörivän oravan, – osottautumaan siksi *epäitsekkäiksi*, että kahdesta välttämättömästä asiasta valitsevat paremman? Ken tietää!

„Toistan vielä kerran: ainoastaan teosofia oikein ymmärrettynä voipi pelastaa maailman toivottomuudesta aikaansaaden jälleen semmoisen yhteiskunnallisen ja uskonnollisen puhdistuksen, jommoisen kerran ennen historian aikana Gautama Buddha pani toimeen; rauhallisen uudistuksen, joka toimitetaan verentippaakaan vuodattamatta ja jolloin kukin jää isäinsä

uskoon, jos niin haluaa. Tätä tehdäkseen hänen ainoastaan tulee viskata luotaan nuo ihmistekoiset loiskasvannaiset, jotka nykyään tukehuttavat kaikkia maailman uskontoja ja kirkkoja. Hyväksyköön ja omistakoon ainoastaan olennaisen – joka kaikissa on sama: nimittäin hengen, joka tekee sen ihmisen eläväksi ja kuolemattomaksi, jossa se asuu. Tuntekoon jokainen ihminen itsensä kutsutuksi etsimään ihannettaan, sitä tähteä, jonka valo loistaa hänen tielleen. Seuratkoon hän sitä koskaan väistymättä sen tieltä; ja miltei varmasti hän on saavuttava elämän „majakan” – totuuden: vähät siitä, onko hän etsinyt ja löytänyt sen seimen tai kaivon pohjasta . . .” (Le phare de l'inconnu, La Revue théosophique, 1889).

Näin H. P. B. kaksikymmentä vuotta sitten. Nyt tiedämme sanoa, että teosofinen liike on sitä varten syntynyt, että se valmistaisi maaperän sille suurelle maailman uskonnolle, joka ennen pitkää tuleva on. Teosofinen liike on huutajan ääni korvessa, Mestarin edellä käyvä Johannes kastaja. Mikäli tämä liike pysyy tehtävälleen uskollisena, sikäli se jouduttaa uuden „Vapahtajan” tuloa. Ja muistakaamme tärkeä kohta: se läksy mikä meidän ehdottomasti on opittava ja maailmalle opetettava, ennenkuin suuri opettaja voi ilmestyä, on: suvaitsevuus, suvaitsevaisuus sekä uskonnollisessa että jokapäiväisessä merkityksessä, ettemme luule *olevamme* jotakin, vaan kunnioitamme toisiamme.

Leadbeater-juttu oli koetus Teosofiselle Seuralle. Se näkyy nyt olevan onnellisesti ratkaistu. Vuosikokouksessa oli hallinnon yksimielinen päätös, että Mr Leadbeater on koska tahansa tervetullut takaisin T. S:aan. Presidenttimme, Mrs Annie Besant, lausuikin seuraavat toiverikkaat sanat teosofisen liikkeen tulevaisuudesta:

„Vuodesta 1910 lähtien Teosofiselle Seuralle alkaa ajanjakso verratonta mahtia, yleismaailmallista vaikutusvaltaa, kunnes se seisoo maailman edessä vapaamielisen, henkisen ja sentähden vapaan Uskonnon tunnustettuna lipunkantajana. Tämä on nyt varma, sentähden että Seura kokonaisuudessaan on julistanut puoltavansa suvaitsevaisuutta, vapautta ja veljeyttä. Ja minä, nöyrä palvelija niiden Mestarien, jotka sen perustivat; H. P. Blavatskyn ja H. S. Olcottin seuraaja heidän omasta määräyksestään; Seuran presidentti Mestarein tahdosta, presidenttiperustajan nimittämänä ja jäsenten valitsemana: minä en pyydä niitä itseäni seuraamaan, jotka eivät sitä halua; heittäkööt, jos hyväksi näkevät, käsistään sen tilaisuuden, joka vain kerran tarjoutuu kunkin ajanjakson alkaessa, ja huomatkoot aikanaan, kuinka suuri heidän hylkäämänsä tilaisuus oli. Mutta minä kutsun teidän

joukostanne niitä, jotka ovat halukkaita minua seuraamaan uuteen ajanjaksoon – jossa Vanhemmat Veljet taasen ovat omasta armollisesta julistuksestaan Teosofisen Seuransa ensimmäisenä osastona – työskentelemään kanssani Teosofian nimessä kansojen rauhan ja maailman valistuksen puolesta.”

*

Suvaitsevaisuudesta puhuttaessa täytyy minun sanoa, että on kysymys, josta teosofieinkin kesken näkyy olevan vaikea puhua, ja se kysymys on sukupuolikysymys. Epäilemättä asia on arkaluontoinen ja vaikea on välttää toisten tunteiden loukkaamista. Mutta toiselta puolen ovat ihmiset liiankin nopeita sukupuoliasioissa väärinkäsittämään ja epäilemään toisiaan, jopa „pahaakin” toisistaan luulemaan. Jos joku uskaltaa niistä asioista puhua, lausuen vapaampia mielipiteitä, otaksutaan heti, että hän tahtoo itseään „puolustaa”. Ja itseään merkitsee tietysti omaa huonouttaan.

Olen eräältä kunnioitettavalta viime vuoden lukijalta vastaanottanut pitkähkön ja vakavan kirjeen, jossa hän moitti „Tietäjää” siitä, että se tarjoo luettavaksi semmoistakin, joka ei ole teosofista, nim. viime lokakuun vihossa Aatteen artikkelin „Ihanneyhteiskunta”. Hän moittii minua siitä, että vapauden nimessä loukkaan ja sorran enemmistön mielipidettä ollakseni yhdelle ainoalle yksilölle suvaitsevainen.

Olen pahoillani tästä enkä tahtoisi aiheuttaa pahaa mieltä yhdellekään lukijalle, sillä „Tietäjän” tehtävä on enemmän rakentavaa kuin repivää laatua. Mutta toiselta puolen teosofit ja „Tietäjän” lukijat ovat mielestäni ihmisiä, jotka ovat tottuneet itsenäiseen ajatteluun eivätkä säikähdä toisen poikkeavia mielipiteitä. Onhan sitäpaitsi Aatteen kanta siksi tunnettu, ettei sen johdosta tarvitsisi olla sokkosilla. Itse olen kauan aikaa odottanut tilaisuutta kirjoittaa yhtä ja toista juuri tästä samasta arkaluontoisesta asiasta. Mutta tiedän varmasti, että monet ajatukseni tuntuisivat monen mielestä kauheilta, vaikka samalla tiedän, että monta voisinkin auttaa ja lohduttaaakin.

*

Kuinka paljon kirjallisuutta meidän aikamme painetaan ja julkaistaan! Kuinka paljon vaivaa nähdään! Mutta kuinka paljon turhaa käännellään ja kirjoitellaan, kun ajattelee, että suuret paljoudet todella hyvää ja ylevää kirjallisuutta jätetään aivan unohduksiin. Suomessakin ilmestyy kirjoja sadottain joka vuosi. Mutta jos lähtee kirjakauppaan ja kysyy mitä kirjoja pitää ostaa tutustuakseen perinpohjin esim. itämaalaisiin uskontoihin, mitä muiden kansojen pyhiä kirjoja on suomen kielellä luettava, kuuluu vastaus: ei suomen kielellä ole semmoista kirjallisuutta ollenkaan... Tai ehkä joku tietää sanoa: onhan Teosofisen Kustannusliikkeen toimesta ilmestynyt buddhalainen katkismus ja Bhagavad Gita, ja teosofisessa aikakauskirjassa on ollut suomennoksena Taoteking ja Dhammapada. Niin, tämä kunnia on miltei yksinomaan meidän.

Ja kuinka vähän me taas olemme voineet! Miksi meillä ei jo ole suuri teosofinen kirjallisuus suomen kielellä – kirjallisuus, joka käsittäisi m. m. pyhät maailmankirjallisuuden helmet? Syy on selvä. Olemme köyhiä ja kirjallisuus on kallista. Mitä luulette, arvoisat lukijat, että kirjan painattaminen maksaa? Satoja ja tuhansia markkoja. Ottakaamme esimerkki. Jokainen „Zanonin” kaksoisvihko maksaa painettuna neljä sataa markkaa, suomennos noin sata markkaa, siis yhteensä noin viisisataa markkaa. Kaksoisvihkoja tulee kahdeksan. Koko teos maksaa täten neljä tuhatta markkaa. Ihmettelettekö, että vihkoja ilmestyy harvaksen? Jospa edes olisi sillä tuhat tilaajaa!

Te sanotte: „Zanoni on romaani. Julkaiskaa arvokkaampaa kirjallisuutta”. No niin, mutta oletteko lukeneet Zanonian? Se ei olekaan tavallinen romaani. Rakkautta siinä on ja seikkailuja, mutta – ken tahtoo opetuslapsiksi, lukekoon Zanonin. Ken tahtoo tietää, miten vihityt elävät, lukekoon Zanonin. Ken tahtoo silminnähtävän todistuksen siitä, että Mad. Blavatsky ei „keksinyt” Mestareita ja Salaista Veljeskuntaa, lukekoon Zanonin, joka kirjoitettiin v. 1848.

Täytyyhän meidän kaikissa tapauksissa iloita siitä, mitä jo on saatu aikaan – teosofinen kirjallisuus on mennyt hyvin kaupaksi. Suomen kansa on osottanut, että se haluaa muutakin ravintoa kuin ruumiillispersonallista. Suomen kansa panee arvoa henkisillekin aarteille, taivaallisille, joita ei koi syö eikä ruoste raiskaa.

Nyt on vain tärkeä, jos tahdomme vatedeskin menestyä, että jokainen asianharrastaja hankkii itselleen, mikäli mahdollista, jokaisen uuden

teosofisen kirjan, vieläpä lahjottaa vähempivaraiselle ystävälleen, jos siihen kykenee. Sillä tavalla on varma menekki uudelle kirjalle taattu, ja siten saamme kirjallisuutemme kasvamaan. Ellei kirjallisuus kasva, eivät aatteet leviä. Mutta aatteiden levittäminen on juuri uskottu meidän huostaamme!

Sentähden minua ilahuttaa uutinen semmoinen kuin seuraava, joka kirjoitetaan minulle Kilpuan Korvenkylästä: „Nykyään olemme pyrkimyksemme elvyttämiseksi perustaneet keskenämme teosofisen lainakirjaston. Osuusmaksu on ainoastaan 2 mk. 50 p. ja sitten vuosimaksua 50 p. vuodessa joka jäseneltä. Meitä on nyt kymmenkunta osakasta, joten kykenimme joulukuun lopussa, hinnanalennuksen aikana ostamaan kirjoja 30 markan arvosta. Kirjoja lainataan myöskin syrjäisille, mutta vähän kalliimmalla lainausmaksulla kuin osakkaille. Lainausmaksuina saadut rahat käytetään uusien kirjojen ostoon ja entisten kunnossapitoon. Ja kenties vielä osakkaatkin lisääntyvät, joten voidaan kirjastoa vähitellen kartuttaa. Sääntöjen mukaan ostetaan siihen ainoastaan teosofista ja muuta samansuuntaista kirjallisuutta. Ja säännöissä on m. m. määrä, että jos kirjasto-osuuskunnan jäsenet sattuisivat vähenemään niin vähiksi, että pidettäisiin parhaana lakkauttaa, niin sen omaisuus luovutetaan Teosofiselle Seuralle.”

Tätä esimerkkiä voisivat varattomat joka paikassa noudattaa.

*

Eräässä seurassa oli äskettäin puhe kieltolaista. Keskusteltiin sinne tänne sen puolesta ja sitä vastaan ja lopuksi arveltiin, että kestää kaun, ennenkuin niin ihanteellisia oloja aikaansaadaan. Muuan läsnäolija huomautti tähän: „Kuka se sitten estää Suomen kansaa käytännössä toteuttamasta kieltolakia? Kirjotettu lakiko on pääasia? Lakatkaamme tällä hetkellä alkoholia nauttimasta, niin on kieltolaki toimeenpantu ilman juhlallisuuksia, ilman virkamiehiä, ilman rahamenoja, ilman lakipykälää . . .”

Maaliskuu, s. 73-77

Mitä on uskonto? Tähän kysymykseen ovat tiedemiehet antaneet erilaisia vastauksia. Muutamien mielestä se on ilmiö, jonka täytyy väistyä syrjään niin pian kuin tiede astuu näyttämölle, toiset taas pitävät sitä niin

yleisinhimillisenä sielutieteellisenä ilmiönä, ettei ihmiskunta tiedon kasvaessakaan voi siitä vapautua.

Jos silmät auki katselemme maailmaa, huomaamme, että uskonto todella on monivärinen ilmiö: eri ihmisluonteille se on aivan erilainen asia. Yksi yhteinen piirre on kyllä kaikissa uskonnollisissa ilmiöissä: aina ihminen uskonnossaan ilmaisee suhdettaan Jumalaan, siihen kaikkikäsitteävään elämään, joka on ihmistä suurempi ja mahtavampi; mutta kuinka erilainen on tämä ilmaisu.

On ihmisiä, joille uskonto on muotiasia tai säädyllisyysasia tai yhteiskunnallinen velvollisuus. He pitävät asiaankuuluvana **uskoa** kirkon tai papiston määräämiin opinkappaleihin, ottaa säännöllisesti osaa kirkollisiin ja muihin uskonnollisiin menoihin ja jumalanpalveluksiin sekä elää siivosti ja yhteiskunnallisia lakeja loukkaamatta. Nämä ihmiset ovat yleensä pintapuolisia – elleivät ole politikoitsijoita –, heikkoja sekä pahassa että hyvässä, mutta tavallisesti myös ahdasmielisiä ja suvaitsemattomia.

Toinen ihmisryhmä ottaa uskonnon syvemältä, vakavammalta kannalta! Nämä ihmiset ovat sielussaan tajunneet, kuinka heikkoja ovat luonnon ja kohtalon suuriin voimiin verraten, kuinka majesteettinen asia on kuolema, kuinka pelottavan uskottava kaikkivaltiaan Jumalan olemassalo on. Heillä on tavallisesti elävä tunne synnin ja pahan todellisuudesta ja vihattavuudesta ja harras halu sovintoon Jumalan kanssa. Heille ei uskonto ole ulkonainen asia, vaan peräti sisäinen, sielullinen todellisuus. He ovat uskonnollisia, uskovaisia sisällisestä pakotuksesta. Heidän syvää vakaumustaan ja elävää uskoaan kaikki kunnioittavat, mutta he kasvattavat myös piireissään uskonkiihkoilijoita, fanatikoita, joiden ahdasmielisyys ja suvaitsemattomuus saattaa viedä heidät arvaamattoman ja tuhoa tuottavan pitkälle. Heidän uskonnollaan on aina intohimoinen värytys.

Onko vielä toisenlaista uskontoa? Jos ensimmäisen ihmisryhmän uskonnon voi sanoa alkavan fyysillisellä tasolla (ominaisuus *tamas*) ja toisen astralisella (ominaisuus *radshas*), niin kai tässä kolminaismaailmassa on kolmas uskonnonlaji, jonka alkuväreilyt ovat mentalimaailmasta kotoisin (ominaisuus *sattva*)? On epäilemättä.

Mikä on ihmisen varsinainen mentalinen eli järkiperäinen ominaisuus? Se on hänen tiedonhalunsa, hänen totuudenkaipuunsa. Tämä ihmisen hengelle ominainen kaipuu aiheuttaa sekä tieteellisen tutkimushalun että filosofisen vaiston. „Silmät auki näkyväiselle maailmalle!” käskää tiedonhalu. Ihminen lakkaa uskomasta umpimähkään, hän tutkii. Hän

oppii tuntemaan maailmaa ja ihmisiä, johonkin määrin itseäänkin. Hän löytää maaperän millä seista. Moni luulee jo kaikki löytäneensä, kaikki ratkaisseensa. Sillä taas kuiskaa tiedonhalu, totuuden kaipuu: „vielä et tiedä kaikkia. Katso, kuinka mittamaton on maailma, kuinka käsittämätön on kohtalo! Etsi syntyjä syviä.” Ja ihminen alkaa ajatella. Hän heittäytyy filosofisiin spekulatsioneihin, hän rakentaa älyllään järjestelmiä koettaessaan selvittää maailman ja elämän monimutkaista vyyhtiä. Syvälle hänen ajatuksensa tunkee, avaroita aloja se mittailee, mutta kuta enemmän hän miettii, sitä enemmän hän nöyrytyy ja tunnustaa itselleen: „en mitään tiedä.”

Ja silloin taas astuu uskonto hänen eteensä. Mutta jos hän on kokemuksistaan ottanut oppia, on uskonto muuttanut muotoa. Uskonto ei ole ulkonaisen toiminnan asia eikä sisällisen tunteen. Uskonto on koko hänen korkeamman itsensä heijastus minä-tajuntaan. Uskonto on koko hänen henkisen olemuksensa ääni, joka ei käske eikä kuiskaa, vaan mahtavana tahtona huutaa: „minä tahdon *tietää*. Tahdon tietää totuuden, tahdon tietää, ken sinä olet, elämä, tahdon oppia tuntemaan sinua, Jumala.”

Tämä on uskonnon kolmas ja ylevin laji. Se ei tyydy tieteellisen tutkimuksen pieniin tuloksiin, ei filosofisiin pilvilinnoihin, mutta ei liioin sokeaan uskoon eikä uskonnollisen tunteen kiihkoon. Rauhallisesti, kylmän järkevästi, mutta elämän omalla lämmöllä se tahtoo *tietää*.

Näitäkin ihmisiä on, ja heitä ei auta, ei tiede, ei filosofia, ei kirkko. Mistä he saavat hengelleen ravintoa?

Ei mistään muusta kuin jumalallisesta viisaudesta, teosofiasta. Teosofia yksin sanoo ja selittää ja todistaa:

„Te ihmiset, jotka totuutta pyydätte, tietäkää, että totuuden tieto on olemassa, tietäkää, että on olemassa niitä ihmisiä, Mestareita, jotka totuuden ovat löytäneet. Tekin voitte siis etsiä ja totuuden löytää. Tekin voitte päästä Jumalan tuntoon.”

Tämä on teosofian evankeliumi.

*

Kun ihminen uskoo kaikkivaltiaaseen personalliseen Jumalaan, silloin hän myös uskoo n. k. syntiin, joka on tämän jumalallisen olennon tahdon loukkaamista. „Sitä ja sitä et saa tehdä,” on Jumala sanonut, „ja jos sitä teet, teet syntiä, josta sinua rankaisen.” Ah kuinka paljon kärsimystä tämä alkuperäinen käsitys synnistä on saanut aikaan. Ne ihmiset, jotka luulivat

olevansa ja joiden uskottiin olevan erityisiä Jumalan puhetorvia ja edustajia maan päällä, määräsivät toisille, mitä oli syntiä, mitä luvallista, ja laativat täten pitkiä syntiluetteloa, joiden nojalla saattoivat ahdistaa, vainota ja rangaista toisia.

Meidän päivinämme alkaa vihdoinkin käsitys synnistä selvitä ja puhdistua. Synti on vieläkin jumalallisen lain rikkomista, mutta tämä laki ei ole mielivaltaisen jumalan tekemä, vaan luonnon ikuinen laki, joka itsestään kostaa sille, joka sitä rikkoo. Synnistä pääsee täten ainoastan tiedon avulla.

Kun ihminen oppii tietämään jostakin asiasta, että se on paha, silloin hän vapaaehtoisesti luopuu siitä tekemästä, siitä tahtomasta. Mutta tuomio häntä ei auta, ainoastaan oma valistus, oma herämys, oma tieto.

Tulevaisuudessa uskonkin, ettei tulla käyttämään enää synti-sanaa. Tässä sanassa on jotakin kaikua personallisen jumalan loukkaamisesta. Tulevaisuudessa ymmärretään, ettei Jumalaa voi loukata. Silloin ymmärretään, ettei ihminen voi tehdä syntiä Jumalaa vastaan. Sitä vastoin opetetaan ihmisille, että heidän tulee kohdella toisia ihmisiä, eläimiä ja koko luomakuntaa veljinään. Silloin opetetaan heille, että heidän tulee keskenään olla rehellisiä, hyväntahtoisia, auttavaisia, lempeitä, anteeksiantavaisia, samalla kun heidät vapautetaan siitä taikauskaisesta luulosta, että mikään jumala loukkaantuisi tai pahastuisi heidän pahuudestaan.

Tulevaisuudessa otetaan varteen apostolin sana: „kuinka ihminen voisi rakastaa Jumalaa, jota hän ei näe, jos ei hän rakasta veljeään, jonka hän näkee?!“

*

Tätä nykyä on paljon puhuttu ja kirjoitettu Kalevalasta, Valvoja on julkaissut erityisen Kalevalavihkon, helmikuun 28 p:nä vietettiin erityinen Kalevala-juhla. Eipä ihmettä, sillä Kalevala on Suomen kansan kallein aarre, se on todistus siitä, että Suomen kansalla on ollut menneisyyttä – ei sivistymättömän ja villin kansanheimon menneisyyttä, vaan sanan kauniimmassa merkityksessä kulttuurikansan menneisyys. Kuitenkin harvat vielä aavistavat, mitä Kalevala oikeastaan on, mitä syvää viisautta sen runoista on löydettävissä. Tällä en tarkota, että Kalevala olisi „pyhä kirja“, jonka jokainen sana ja kirjain olisi jumalallisesti inspireerattu. Kaukana siitä; sen laatuinen jumaloiminen olisi lapsellista. Tieteellinen

tutkimus näyttököön, miten kukin runo ja kukin lause on syntynyt ja muodostunut. Kalevalan pyhyys on sen hengessä ja sen ilmituomissa filosofisissa, yliaistillisissa ja salatieteellisissä tosiseikoissa.

Ei kestäne monia vuosikymmeniä, ennenkuin tätä aletaan ymmärtää. Silloin esiintyy myös taitavia Kalevalan lukijoita ja tulkitsijoita. Näytteeksi, mihin suuntaan Kalevalaa voi lukea, julkaisen tässä numerossa aikoinaan „Luciferissa” olleen H. P. B:n kirjotuksen Suomen kansalliseepoksesta, josta kirjotuksesta samalla näkyy, ettei aikamme suurin okkultinen opettaja ollut unohtanut pientä Suomenkaan kansaa.

*

Teosofisen Seuran Palvelevan Veljistön yhteydessä on Englannissa ja Amerikassa perustettu liitto lapsia ja nuoria varten. Tämän liiton nimi *The Round Table* – Pyöreä Pöytä. Nimi on saatu vanhasta anglosaksisesta „tarusta” kuningas Arthurista ja hänen ritareistaan, joiden oli tapana istua avarassa kuninkaan salissa pyöreän pöydän ympärillä suuria elämän kysymyksiä pohtimassa. Tämän „Pyöreä Pöytä” nimisen liiton tarkoitus on kasvattaa jäseniään „jotakin olemaan” ja „jotakin tekemään” ihmisten ja eläinten hyväksi. Työtä on monenlaista: auttaa pienempiä lapsia lootuskoulussa; auttaa vanhempia jäseniä teosofisessa työssä, esim. kirjoittamalla osotteita, olla apuna kokouksissa y. m.; olla teosofisessa kirjeenvaihdossa nuorempien kanssa; tehdä työtä veljeyden puolesta, esim. siten että ottaa jonkun köyhän lapsen ystäväkseen ja koettaa häntä kaikella tavalla palvella ja auttaa (ei „suojella” itse mahtavampana); pyrkiä osaa ottamaan näkymättömien auttajien työhön; työskennellä sen puolesta, että eläimiä kohdeltaisiin ystävyydellä y. m.

Tämän liiton jäseneksi pääsee lapsi vasta 13 vuotta täytettyään. Liitossa on kolme astetta. Ensimmäinen käsittää *liittolaiset*, toinen *toverit*, kolmas *ritarit*. Jokaisen pyrkijän täytyy ensin tulla liittolaiseksi. Kun hän semmoisena on itseään kunnostanut valitaan hänet toverien joukkoon. Kaksikymmentä yksi vuotta täytettyään hänet voidaan nimittää ritariksi.

Kaksitoista toveria muodostaa yhden pyöreän pöydän. Ritari kolmantenatoista on heillä johtajana. Jokaisen ritarin velvollisuus on saada aikaan oma pyöreä pöytä.

Kaikki liiton jäsenet oppivat pitämään silmänsä edessä Mestari-ihannetta. „Seuraa kuningasta” on liiton tunnuslause ja jäseneksi

pyrkijä lupaa „elää puhtaasti, puhua totta, korjata väärän ja seurata kuningasta (Mestaria)”.

Huhtikuu, s. 105-109

Kysymys, jonka teosofi usein tekee, on tämä: „jos ihminen on Jumalasta syntynyt ja itse jumalallinen, miksi hänen pitää läpikäydä ilmenneen elämän pitkä kehitysjakso tullakseen täydelliseksi? Kuinka se mikä on Jumalasta ja jumalallista on pakotettu tulemaan täydelliseksi? Eikö se jo ole täydellistä?”

Tähän kysymykseen olen aina vastannut: „ihminen on jumalsyntyinen, mutta hän ei tiedä sitä. Hän ei ole itsetietoisesti jumalallinen. Kehityksen, ilmenneen elämän avulla hän tulee itsetietoiseksi omasta jumaluudestaan.”

Vastaus on kyllä tosi, mutta itse asiassa vaillinainen. Sillä kuinka se mikä on jumalallista ei olisi itsetietoista? Eikö täydellinen itsetajunta ole jumalallisuuden olennainen ominaisuus, sen ehdoton ehto? Kuinka jumalsyntyinen olento voisi olla itsetiedoton? Jumalallisuus ja itsensä tuntemattomuus ovat toistensa vastakohtia. Ei lapsen viattomuutta voi kutsua jumalalliseksi; se on luonnollinen kauneus, joka haihtuu elämän taipaleella. Jos ihmissielu „luomispäivänä” on lapsen kaltainen, on ilmiö luonnollinen, mutta ei jumalallinen.

Vastauksen tähän kysymykseen saamme kokemuksesta, jonka jokainen mystikko on tehnyt. Ihminen voi päästä sisäiseen yhteyteen merkillisen Elämän kanssa, hän voi päästä salaiseen tietoon ihmeellisestä, täydellisestä, kaikkietävästä Jumalasta, joka niin on likellä ihmistä itseään, että Hän on aivan kuin ihmisen taivaallinen Isä ja ihminen kuin Hänen poikansa. Kaikki mystikot tunnustavat yhdellä suulla tehneensä tämän kokemuksen, jota jumaluusoppi kutsuu „unio mystica”ksi (salaperäiseksi yhtymiseksi). Tämä kokemus ei ole ulkonaisen, „pilvissä asuvan” näkemistä, vaan sisäisen Jumalan tuntemista. Mutta tämä sisäinen tuntemus on todellisempi kokemus kuin mikä objektivinen havainto tahansa, sillä „lähempänä meitä Hän on kuin kädet ja jalat”.

Se jumala, jonka ihminen tällöin näkee ja tuntee, on hänen oma jumalsyntyinen, jumalallinen Itsensä, Aatmansa. Kuinka tämä on ymmärrettävissä?

Näin sanoo Herran Laulu:

„Se joka harjaantumattoman järkensä (buddhi) takia pitää Itseään, joka on erillään, toimijana, hän ei näe, hänen ymmärryksensä on vääristetty” (Bhagavad Gita, XVIII, 16).

„Kaikki teot aikaansaadaan yksinomaan luonnon ominaisuuksien (gunas) avulla. Minuutensa pettämänä itse ajattelee: minä olen toimija” (Bh. G., III, 27).

Kas siinä koko salaisuus. Ihmisen sisin (ja useimmille tuntematon) Itse on täydellinen, kaikkietäväinen Jumala omalla korkealla tasollaan. Tämä Itse on ikuisessa rauhassa ja autuudessa, yläpuolella kaikkea „elämää”. Mikään ei siihen koske. Se ei mitään toimi. Se on kuin ikuinen syrjästä katsoja. Se on ikuinen viisaus ja ikuinen rakkaus. Se on aurinko. Mutta niinkuin aurinko se on lähettänyt säteen itsestään ainemaailmaan. Tämä säde on ihmisen yksilöllinen minuus, joka jälleensyntyä ja kehittää. Ja ihmisen persoonallisuus on tämän yksilöllisen minän heijastus kolminaisuusmaailmassa.

Minkätähden jumalsyntyisen Itsen täytyy heittää säde itsestään ilmenneeseen maailmaan? Sitä emme tiedä. Itse voittaa siitä jotakin: se oppii tajuamaan alempien tasojen elämää ja valamaan omaa majesteettiaan ilmenneeseen maailmaan, mutta minkä syyn nojalla Ikuisen Jumaluuden lait käskevat Elämää ilmenemään ja poistumaan vuorotellen, sitä ei järkemme uskalla eikä jaksa selittää. Kokemus vain puhuu omaa kieltään, ja se kokemus sanoo, että Jumala on ja että Jumala ilmottaikse ihmisen itsessä.

*

Monet teosofit ovat varmaan tehneet sen kokemuksen, että näennäinen vähäpätöinen sattuma saattoi heidät tutustumaan teosofiaan, ja monet ovat kai senkin havainnon tehneet, että he ensi kuulemalta tai lukemalta tunsivat merkillisen vetovoiman teosofiseen asiaan.

Ottaakseni oman kokemukseni esimerkiksi tahdon kertoa, että olin vastikään täyttänyt 18 vuotta ja vastikään käynyt rippikoulun, kun erään ylioppilastoverini kanssa tuli puhe uskonnollisista asioista. Tämä tapahtui tammikuussa v. 1894.

– Uskotko siis todella, hän kysyi muutaman väitteeni johdosta, – että itse Jumala on astunut alas maan päälle Jeesuksen personassa?

– Tietysti, minä vastasin, – miksen uskoisi? Se on salaperäistä, mutta järkeni ei tee vastarintaa.

– Hm, sanoit toverini katsoen minuun pitkään, – sinä kai olisit mies uskomaan, että Jumala on monta kertaa ilmestynyt maan päälle! On niitä ihmisiä, jotka senkin uskovat. Lontoossa on muutamia, jotka kutsuvat itseään teosofeiksi, ja he väittävät, että Jumala aina 600 vuoden perästä ruumistuu maan päälle.

Tämä nyt oli sängen omituinen esitys teosofiasta, mutta leikki oli mielestäni kaukana. Muistan, että kovasti ällistyin, aivan kuin peite olisi reväistä silmiltäni, ja että melkein heti tokaisin:

– No niin, mitä mahdotonta siinä olisi! Mikä kerran on tapahtunut, on voinut useamminkin tapahtua.

En hoksannut silloin, että noilla ajattelemattomilla sanoillani kaasin kumoon koko kristillis-jumaluusopillisen rakenteen. Toverini jatkoi – ja hänen ivansa oli puoleksi teeskenneltyä, sillä hän oli itse hieman innostunut:

– Arvasinhan. Ajattelin heti, kun luin kirjat, että tämä on jotain Ervastille. Kuule nyt. Noiden teosofein mukaan Jumala ei ole ilmestynyt vain Jeesuksessa, vaan ennen häntä Buddhassa, Zoroasterissa, Krishnassa ja hänen jälkeensä Muhammedissa, Frans Assisilaisessa ja nyt taas teosofiassa. Kaikkien näiden ilmestysten välillä on 600 vuotta.

Todella. Buddha eli noin 600 vuotta e. Kr., Muhammed noin 600 j. Kr. ja Frans Assisilainen 1,200 vuotta j. Kr. Nyt taas oli 1,800 vuotta kulunut. Ensin minua hämmästytti tämä vuosilukujen säännöllisyys. Annoin siis toverini kertoa kaikki mitä hän tiesi, kunnes hän lopuksi neuvoi minua itse lukemaan. Kirjat hän mainitsi: Sinnetin „De invigdes lära” ja „Den dolda världens” sekä Marien „Tidehvarfvens mysterier eller den hemliga läran i alla religioner”. Muita kirjoja ei ollut ruotsin kielellä.

Keskustelumme teki minuun siksi syvän vaikutuksen, että koetin viipymättä saada lainaksi nuo kirjat. Sainkin ne käsiini siitä kirjastosta, josta minun oli tapani lainata.

Kun tulin kotiin, avasin heti kirjan „De invigdes lära” (Vihittyjen oppi) ja luin muutamia lauseita ensimmäisestä luvusta. Siinä puhuttiin adeptien veljeskunnasta ja selitettiin, kuinka aina on ollut ja yhä on ihmisiä, joilla on syvempi tieto luonnon ja elämän salaisuuksista kuin yhdelläkään tiedemiehellä. Enempää en voinut lukea. Minut valtasi niin suuri riemun

vavistus, että olin pakotettu heittäytymään pitkäksi sohvalle. Koko olemukseni soi kuin yhdellä äänellä: tämä on totta, tämä on totta! . . .

Sillä tavalla alkoi minun teosofiani. Mestari lähetti tuon toverini luokseni puhumaan asioista, ja hänen sanojensa ja ilmottamainsa kirjain välityksellä herätettiin sielussani vanhat muistot menneistä tutkimuksista, menneistä kokemuksista.

*

Äskettäin vieraili Helsingissä kenraali Booth, pelastusarmeijan maailmankuulu perustaja ja johtaja. Hän piti m. m. esitelmän yliopiston juhlasalissa, jossa tämän kirjottaja oli läsnä. Olkoon heti sanottu, että vanha kenraali teki minuun kaikin puolin edullisen vaikutuksen. Iloitsin nähdessäni ihmisen, jonka sydän todella uhkui rakkautta kanssaihmiin, varsinkin kärsiviin. Liikuttavaa oli kuulla 80-vuotiaan valkohapsisen ukon vilpittömän yksinkertaisesti kertovan itsestään; kuinka hän 45 vuotta sitten seiso i yksin Lontoon kurjimmassa kaupunginosassa, kymmenien tuhansien ihmisten keskellä, jotka viettivät elämänsä hädässä, tietämättömyydessä ja paheissa. „Minun sydämeni itki ja kysyin: mitä voin näille raukoille tehdä? Kuinka voin ohjata heidän askeleensa pois synnin teiltä? Kuinka voin heitä auttaa aineellisesta kurjuudesta? Näin sydämeni kysyi, ja minä päätin itsekseni, että mitä mies voi tehdä, sen tahdoin tehdä. Ja katsokaa! Nyt, 45 vuotta myöhemmin, on olemassa tämä suuri liike, pelastusarmeija, joka on levinnyt ympäri maapallon ja josta kaikki tunnustavat, että se tekee paljon hyvää.”

Kenraali tosin myös kosketteli teologista kysymystä, viitaten siihen, että pelastusarmeija on pelastanut monta ihmissielua helvetin tulesta ja kuolemanjälkeisestä kauhusta sekä taluttanut heidät taivaalliseen Jerusalemiin. Mutta tuo tuntui minusta tapahtuvan ikäänkuin ohimennen, tavan vuoksi. Tässä esitelmässään kenraali Booth aivankuin paljasti sisimmän ja paraimman itsensä: mitä jumaluusopillisista asioista, kunhan käytännössä suoritamme hyvän työn. Hänen omissa silmissään näkyi olevan pääasia se, että ihmiset todella kääntyivät pois pahoilta teiltä, saavuttivat onnen ja rauhan hyvässä sekä elivät ja kuolivat inhimillisinä olentoina.

Ja siltä kannalta sopii yleensä arvostella pelastusarmeijan työtä. Jotkut kutsuvat sitä humbugiksi. Olkoon. Jokaisessa suuresti leviävässä ja hiukankin pintapuolisessa liikkeessä näyttelee humbugikin rooliaan. Sitä

ei voi välttää. Mutta kun liikkeen tarkoitus on vilpittön, kun sen johto on rehellinen, kun jotkut ainakin käsittävät sitä oikein, silloin liikkeellä on tehtävänsä, silloin se ansaitsee kunnioitusta ja kannatusta.

On teosofeja, jotka mielellään soisivat, että teosofinenkin liike saisi jotain „käytännöllistä” aikaan, jotakin samansuuntaista kuin pelastusarmeija. Nämä hyväntahtoiset teosofit unohtavat, että teosofisen liikkeen tehtävä liikkeenä on toinen. Teosofinen liike ei ole hyväntekeväisyysliike tavallisessa merkityksessä. Ei mikään estä yksityistä teosofia yhtymästä pelastusarmeijaan tai ryhtymästä itse mihin hyvään toimintaan tahansa. Päinvastoin. Teosofinen maailmankatsomus kehottaa häntä palvelemaan ihmisiä ja koko luomakuntaa.

Mutta teosofisen liikkeen tarkoitus on toinen. Se on uuden suuren maailmanuskonnon edelläkävijä, joka sille valmistaa maaperää. Ennen pitkää ilmestyy maailmaan suuri Opettaja, suuri Jumalan Poika, suuri Vapahtaja. Kuinka hänet silloin otetaan vastaan? Parjataanko, vainotaanko, kavahdetaanko? Vedetäänkö tuomioistuimen eteen? Ristiinnaulitaanko? Vai otetaanko Häntä vastaan rakkaudella? Kuunnellaanko Hänen sanojaan? Seurataanko Hänen jäljessään?

Kas siinä henkisesti katsoen ajan polttavin kysymys. Ovatko ihmiset – ovatko ainakin jotkut – valmistuneet Häntä tervetulleeksi tervehtimään? Kun Hän tulee, Hän neuvoo. Hän neuvoo meille, miten elämämme on järjestettävä, sekä yksityinen että yhteiskunnallinen. Jos Hänen opistansa otamme vaarin, jos Hänen neuvojansa noudatamme, silloin elämä tulee onnelliseksi. Ei meidän nyt tarvitse vaivata päätämme maailmanparantamisajatuksilla. Emme kuitenkaan löydä lopullista ratkaisua. Hän joka tulee, Hän tietää. Jos olemme valmiit Häneen uskomaan ja Häntä seuraamaan, silloin varmasti saavutamme onnen. Jospa ihmiset tämän ymmärtäisivät. Jospa ihmiset tämän uskoisivat.

Tämä on Teosofisen Seuran työ ja tehtävä – herättää maailmaa ymmärtämään, uskomaan ja toivomaan.

Touko- ja kesäkuu, s. 137-142

„Sillä muuta perustusta ei taida yksikään panna kuin sen, mikä pantu on: Jeesus Kristus.” Jos nimellä „Jeesus Kristus” ymmärretään sitä Jumalanpoikaa, joka 2000 vuotta sitten eli maanpäällä, silloin tämä Paavalin tunnettu lause (1 Korint. 3: 11) on juuri semmoinen kulmakivi, jonka nojaan voidaan rakentaa kirkkokunta. Kirkkokunnassa aina johonkin uskotaan:

kuta voimakkaampi usko on, sitä vahvempi on kirkko. Uskoon kuuluu, että uskovaiset ovat ylemmällä elämän asteikolla kuin uskottomat. Uskovaisten velvollisuus on pelastaa muita epäuskosta. Usko jakaa aina ihmiset kahteen ryhmään: oikeat ihmiset ja pakanat, kerettiläiset. Kristittyjen uskon perustus on Jeesus Kristus; ei Jeesus Kristus opettajana, vaan sovittajana ja vapahtajana, joka vuodatti verensä ihmiskunnan puolesta. Kristityt uskovat Paavalin sanoihin eivätkä etsi syvempää merkitystä sanoissa „Jeesus Kristus”, vaan ottavat ne tavallisessa historiallisessa merkityksessä.

Nyt älköön lukija luulko, että minä tahtoisin soimata kenenkään uskoa. Jos ken on uskossaan vilpittön ja onnellinen, hän säilyttäköön sen, vaikka se olisi umpisokea. Mutta minä puhun niille, jotka ovat kadottaneet sokean uskonsa ja etsivät tietoa, etsivät uskoa, joka kestää järjentulen, ja myös niille, jotka väsymyksessään luulevat, ettei mitään uskomisen eikä tietämisen arvoista ole olemassa. Heille tahtoisin huomauttaa, ettei mitenkään voi todistaa Paavalin aina tarkottavan „Kristuksella” Palestiinassa ristiinnaulittua Jeesusta. Päinvastoin minusta näyttää, että hänen kirjoituksensa tulevat selviksi ja ymmärrettäviksi vasta silloin, kun nimitykselle „Kristus” tai „Kristus Jeesus” annetaan sen tavallinen mysteriomerkitys. Että tämä käsitystapa ei ole ainoastaan oikeutemme, vaan suora velvollisuutemme, sen oivaltaa tarkka lukija samasta Korintilaisepistolasta.

Mikä sitten on „Kristuksen” mysteriomerkitys? Se on se ikuinen ja elävä Kristus, josta teosofisissa kirjoissa välistä puhutaan „kristusprinsiipin” nimellä. Mystillinen Kristus ei ole se korkea Vihkijä, joka saarnasi ja opetti Palestinassa kolmen vuoden ajan, vielä vähemmän Jeesus Natsarealainen, joka siirtyi astralitasolle, silloin kun hän antoi ruumiinsa tämän Vihkijän käytettäväksi, vaan mystillinen Kristus on se Jumalan Hengen siemen kussakin ihmisessä, jonka siemenen tarkoitus on itää ja kasvaa elämändraaman kehityksessä. Mystillinen Kristus ei ole mikään kaukainen olento, ei mikään aikoja sitten kuollut opettaja, vaan meidän sisässämme elävä totuuden ja rakkauden henkivoima. Mystillinen Kristus on meidän oma tosi itsemme.

Ken tähän mystilliseen Kristukseen uskoo, hän ei ole sidottu yhteenkään opettajaan, yhteenkään kirjaan, yhteenkään uskontoon. Hänellä ei ole mitään ulkonaista auktoriteta. Tai jos hänellä on, on se hänen omalla vastuullaan. Sillä mystilliseen Kristukseen uskoja on itsenäinen olento. Hän etsii Jumalaa omassa itsessään, hän pyrkii tietoon oman itsensä

olemuksesta. Hänen pelastuksensa ei ole missään kirjassa, ei ihmisessä, ei mestarissa, ei arkkienkelissä. Hänen pelastuksensa on ainoastaan iankaikkisuuden elävässä Jumalassa, jonka tuntoon hänen sisässään täytyy päästä. Tämmöinen on mystillinen kristinusko, ja se usko ei ole hengessä heikoille, vaan niille, jotka tosi teossa tahtovat hylätä eläimellisen riippuvaisuuden ja kohota inhimilliseen vapauteen.

Sellaisia soisin, että kaikki teosofit olisivat: itsenäisiä ihmisiä, jotka ovat oppineet totuuden aakkoset ja joihin voi luottaa. Jos teosofit umpimähkään uskoisivat toisen tai toisen ihmisen tai kirjan auktoritetiin, silloin syntyisi kyllä yksimielinen seurakunta samoinuskovaisten kesken, mutta se seurakunta olisi samalla myös kirkko. Toista on semmoinen yksimielisyys, joka on vapaa tulos itsenäisten ihmisten totuudenrakkaudesta ja epäitsekäisyydestä. Semmoinen yksimielisyys on kuin kallein helmi kuninkaan kruunussa, sillä se on mystillisen Kristuksen voima ihmisten sydämissä ja se tekee elävän Mestarin näkymättömän tai näkyväisen länsäolon mahdolliseksi.

*

Muuan kirjeenvaihtaja huomattaa minulle: „jospa tahtoisit kirjottaa käytännöllisestä meditationsiharjotuksesta Tietäjään valaisevan artikkelin. Siitä saattaisi olla sadoille hyötyä – ja minusta tuntuu kuin todella sadat oikeata ajatteluntaitoa kaipaisivat.”

On aivan totta, että harvat ihmiset todella osaavat ajatella, mutta totta on myös, että ne, jotka osaavat, eivät umpimähkään opeta taitoaan toisille. Ja miksikä ei? Yksinkertaisesta syystä. Ajatuksen voima on suurin voima maailmassa, se on terävin työase, minkä ihmisen käteen voi antaa, ja sitä voi käyttää sekä hyvään että huonoon tarkotukseen. Luonnollista on sentähden, että tietäjät eivät julkisesti opeta näitä salaisuuksia, luonnollista, että he sanovat pyrkijälle: „puhdista ensin mielesi ja sielusi ja ruumiisi, että meillä on takeita siitä, ettet tule ajatuksen salaista voimaa väärin käyttämään. Sitten vasta kun meille osaat sanoa: katsokaa, minun elämäni on puhdas, minun sydämeni on epäitsekäs, minun järkeni janoo totuutta, silloin vasta kallistamme korvamme sinun pyynnöllesi.”

Joitakuita alkeellisia viittauksia he meille kuitenkin julkisesti antavat. Niinpä he neuvovat, että ennenkuin voi ryhtyä varsinaiseen mietiskelyyn, täytyy harjottaa itseään ajatuksenhillitsemisessä. Ajatus on oleva ase meidän kädessämme, ase, jota osaamme vapaasti käyttää. Mitä

sanoisimme miehestä, jonka käsi esim. ei tottelisi hänen tahtoaan, vaan alituisesti liikkuisi sinne tänne saamatta aikaan mitään hyödyllistä työtä? Useimpien ihmisten ajatus on juuri tuommoisen käden kaltainen; henkisesti katsoen eivät saa mitään aikaan. Ensimmäinen askel itsekasvatuksen tiellä on niinmuodoin oppia hillitsemään ajatuskykyään. Kun se on saavutettu, voi ihminen ryhtyä mietiskelemään.

Jos taas kysytään, millä tavalla voi oppia ajatuksiaan hillitsemään, kuuluu vastaus: väsymättömän ja säännöllisen harjotuksen kautta. Täytyy silloin tällöin päivän kuluessa tarkastaa omia aivojaan ja niiden ajatuksia. Täytyy harjottaa valppautta ja itsetietoisuutta, että tietää, miksikä tämän tekee, miksikä tuon. Täytyy kasvattaa itsearvostelua, niin ettei anna minkälaisen ajatusten tahansa viihtyä aivoissa. „Sitä ja sitä asiaa minä tahdon ajatella.”

Varsinainen meditatiioni ja kontemplatiioni on itsenäisiä ihmisiä varten. Siihen sisältyy, että ihminen itse omin neuvoin tahtoo päästä tietoon ja taitoon. Välttämätön ehto on sentähden, että ihminen uskoo ja luottaa Kristukseen mystillisesti puhuen, siis Jumalan läsnäoloon ihmisen hengessä. Muutoin hän voi joutua „väärin profetain” kynsiin.

*

Sattuvasti on sanottu vertauksena, että kun heitetään likaa kadulta ihmisen päälle, niin aina jotakin häneen tarttuu. Kun jostakin henkilöstä puhutaan pahaa, jää aina pieni epäilyks muutamien ihmisten mieliin. Tämä totuus pitää erittäin paikkansa H. P. Blavatskyn suhteen. Yhä vielä on ihmisiä, jotka kaikessa viattomuudessa ovat vakuutettuja siitä, että H. P. B. oli petturi ja kavaltaja ja ties mitä. „Ovathan hänen omat palvelijansa todistaneet, että hänen n. k. okkultiset ilmiönsä olivat heidän avullaan toimeenpantuja taikatemppuja!” Vallan äskettäin kirjotti eräs teosofian arvostelija: „Madame B. on paljastettu teoksissa *A modern priestess of Isis* ja *Madame B. and her Theosophy, a study by Arthur Lillie*. Edellinen sisältää madamen omat tunnustukset.” Voisimme lisätä: miksei myös K. af Geijerstamin kirjassa *Den afslöjade Isis*?

Tämä nyt kuuluu sangen vakavalta, jos ei tiedä, mistä on kysymys, enkä ollenkaan ihmettele, että henkilöt, jotka eivät tunne vetovoimaa teosofiaan, puolustavat sillä perusteella omaa antipatiaansa. Ne taas, joille teosofia on tullut elämän valoksi, ymmärtävät itsestään, ettei valontuoja ole ollut petturi.

Mitä nyt „palvelijain todistukseen” tulee, tarkotetaan sillä n. k. Coulomb-juttua ja Lontoon Psykyllisen Seuran selontekoa Adyarissa tapahtuneista ilmiöistä sen seinäkaapin yhteydessä, josta puhutaan Annie Besantin kirjoituksessa „H. P. Blavatsky ja Viisauden Mestarit”. Koko „selonteko” on aikoja sitten näytetty vääräksi, ja kaikessa yksinkertaisuudessaan juttu oli semmoinen, että H. P. B:n matkustettua Eurooppaan pariskunta Coulomb antoi kristittyjen lähetyssaarnaajien lahjoa itseään ja herra C., joka oli puuseppä, aikoi tehdä aukon kaksoiseinään, missä kaappi riippui, ja itse kaappiin taka-ovet, jotta näyttäisi siltä kuin esineet olisivat luonnollisella tavalla hävinneet kaapista. Työ jäi kuitenkin kesken. Kun teosofit „paljastusten” ilmestyttyä riensivät tarkastamaan asiaa, löysivät he viereisestä huoneesta ovilaitoksen, mutta itse kaapin takaseinä ja se seinä, missä se riippui, olivat vielä aivan eheät!

Mitä taas kirjaan „A modern priestess or Isis” (Nykyaikainen Isispapitar) tulee, sanotaan sen sisältävän H. P. B:n omat „tunnustukset”. Kirja on venäläisen romanikirjailijan V. S. Solovyoffin sepittämä. Hän kertoo siinä tuttavuudestaan Mad. Blavatskyn kanssa ja kuinka hän muka ensi hetkestä saakka – toukokuussa 1884 – oli ymmärtänyt ja nähnyt, että H. P. B. oli kavaltaja. Elokuussa 1885 oli hän sitten muka yllättänyt H. P. B:n ja saanut hänen omasta suustaan tunnustuksen hänen petollisista tempuistaan.

Mutta kuinka yksikään rehellinen ihminen voi luottaa Solovyoffin kertomuksiin? Madame Blavatskyn sisar, madame Vera Shelihovskaja, julkaisi heti Solovyoffin kirjan jälkeen kirjasen nimeltä „H.P.Blavatsky and a modern priest of Truth” (H. P. B. ja nykyaikainen totuudenpappi), jossa hän puolustaa sisartaan sillä yksinkertaisella tavalla, että painattaa Solovyoffin kirjeet H. P. B:lle. Solovyoff oli nimittäin ollut ahkerassa kirjeenvaihdossa H. P. B:n kanssa, sillä hän oli ollut innokas H. P. B:n opetuslapsi ja teosofian kannattaja. Hänen intoa ja uskoa uhkuvat kirjeensä ovat *samalta ajalta ja myöhemmin* kuin H. P. B:n oma tunnustus muka! Elokuussa 1885 oli muka tunnustus tehty ja *lokakuun 8 p:nä 1885* kirjottaa Solovyoff kirjeen, joka alkaa „Rakas Helena Petrovna” ja jossa hän kertoo kuinka hän oli H. P. B:ta Parisissa puolustanut. M. m. hän sanoo: „Tänään vietin aamupäivän (professori) Richet'n luona; sielläkin puhuttiin paljon teistä Myersin ja psykyllisen seuran yhteydessä. Minä voin suoraan sanoa, että *sain Richet'n vakuutetuksi teidän personallisen kykynne ja teistä lähtevien ilmiöiden todellisuudesta.*” Samassa kirjeessä hän mainitsee toisenkin tunnetun henkilön, La nouvelle revue'n toimittajan, Mad. Adamin, joka

niin innostui keskustellessaan Solovyoffin kanssa, että lupasi sijaa aikakauskirjassaan sekä teosofisille että H. P. B:ta puolustaville artikkeleille.

Solovyoff on siis kaikissa tapauksissa ollut yhtä petollinen kuin hän väittää H. P. B:n olleen – ja vielä enemmän. Sillä Solovyoff ei ole pettänyt ainoastaan yleisöä ja tunnetuita henkilöitä, vaan myös H. P. B:ta!

Mutta kuka on Vsevolod Solovyoff? Mitä hän on maailmassa saanut aikaan? Kaikkien unohtamana hän kuoli yksin eräässä Moskovan sairaalassa. Ainoa ihminen, joka lasi kukan hänen haudalleen oli teosofi, joka täten voittaen itsensä osotti myötätuntoa langennutta veljeä kohti, koska hän sisässään tunsi, että siten H. P. B. olisi menetellyt.

Ja kuka on H. P. B.? Ihminen, jonka suuruutta enemmän ja enemmän aletaan oivaltaa, jonka työ totuuden puolesta voittaa yhä enemmän ja enemmän tunnustusta.

Ei ole epäilystäkään siitä, kenen puoleen vaaka kallistuu. Vuosi vuodelta lisääntyy niiden lukumäärä, jotka teosofiasta löytävät ratkaisun polttaville kysymyksilleen, niiden, jotka kaikesta sydämestään ovat valmiit allekirjottamaan seuraavat sanat, mitkä äskettäin eräs amerikkalainen toveri minulle kirjotti:

„Hän, jota en tunne ruumiissani, on tehnyt sielussani ikuista työtä, näyttänyt elämäni tarkoituksen. Olen saanut selityksiä iäisiin kysymyksiin, ja ne selitykset ovat vaikuttaneet paljon fyysilliseen elämäni. Nämä opit ovat kestäneet vähääkään horjumatta epäuskon ja murheen aikoina, kun sitävastoin monta jaloa opetusta, joita olen saanut fyysillisessä elämässä, on luhistunut.”

Paras todistus teosofisten oppien totuudesta ja siis samalla H. P. Blavatskyn rehellisyydestä ja vilpittömyydestä on se, minkä jokainen totuudenetsijä vähitellen saavuttaa oman elämänsä kokemuksista. Kun tutkija itse tekee esim. yliaistillisen kokemuksen tai huomaa itsessään jonkun uinuvan salaisen kyvyn, silloin hän ymmärtää, että se joka niistä on osannut ensimmäisenä puhua, on myös jotakin niistä tiennyt. Aivan tähän henkeen kirjottaa eräs arvoisa kirjeenvaihtaja: „Niin paljon kuin ihminen voi omata perusteellista totuutta, on se personoitunut hänen ruumiikseen, ja jokainen, joka on itse hakenut totuutta syvältä, tuntee kokemukseräisen totuuden. Se tuottaa hänelle hengen ihastusta ja hän tuntee sen ihanteellisen syvyyden. Eikä sitä kukaan ole voinut saavuttaa ilman työtä ja kärsimystä, eikä kukaan, joka ei ole sitä saavuttanut, voi käyttää totuuden terävää ottaa, jossa totuus itse ilmottaa voimansa.”

Heinä-elokuu, s. 205-211

„Teosofit eivät ole ollenkaan niin veljellisiä kuin luulin niiden olevan”, sanoi äskettäin eräs Teosofisen Seuran jäsen. „Liittyessäni Seuraan toivoin vihdoinkin joutuvani tekemisiin semmoisten ihmisten kanssa, jotka todella toteuttaisivat yleistä veljeyttä ja eläisivät sen ihanteen mukaan. Mutta kokemukseni ovat osottaneet minulle, että teosofit ovat sangen kylmiä ihmisiä, välinpitämättömiä toisten suruista ja murheista ja ahneita omaan menestykseen. Olenkin vakavasti ajatellut poistua Seurasta.”

Näin hän sanoi, ja ehkä joku muukin on hautonut sydämessään samansuuntaisia mietteitä. Semmoiset sanat ja ajatukset sisältävät osaksi moitteen, osaksi uhkauksen.

Mitä nyt moitteeseen tulee, on kyllä totta, että moittija usein unohtaa Jeesuksen viisaat sanat: „miksi näet raiskan veljesi silmässä etkä malkaa omassasi?” Totta on, että usein moitimme toisia kylmyydestä silloin, kun jokin oma itsekkyytemme estää meitä osottamasta heille rakkautta ja lämpöä. Mutta kaikissa tapauksissa on hyvä ottaa vaari toisten moitteista ja huomautuksista. Ovathan he saattaneet syrjästä nähdä semmoista, joka meiltä, jotka olemme liian likellä itseämme, on jäänyt huomaamatta. Sentähden on meidän, T. S:n jäsenten, hyvä tutkia itseämme ja Seuraamme, kun joku moittii meitä veljeyden ja rakkauden puutteesta.

Tietysti se erehtyy, joka luulee, että Teosofinen Seura toteuttaa ihmisten veljeyden. Jotta tämä olisi mahdollista, täytyisi kaikkien T. S:n jäsenten olla todellisia Veljiä. Mutta todellinen ihmisten Veli on ainoastaan Mestari, täydellinen ihminen. Näitä täydellisiä on Seuramme takana, sen „ensimmäisenä ja korkeimpana osastona”, mutta tavalliset Seuramme jäsenet eivät ole tosi Veljiä. He eivät siihen kykene. He ovat vain ihmisiä, jotka pyrkivät Veljeyden ihannetta kohti. He ovat ihmisiä, jotka heikkoudessaan koettavat toteuttaa ihannetta, jotka horjuvin askelin yrittävät kulkea veljeyden ja rakkauden kaitaa polkua. Tietysti he kompastuvat, tietysti he lankevat. Ja tietysti se erehtyy, joka odottaa Kristusihmisen täydellisyyttä niiltä, jotka henkisesti vielä ovat kapalolapsia.

Mutta yhdessä suhteessa teosofein ei tulisi pettää. Jos me siinä suhteessa petämme, on moite ankarakin paikallaan. Me näet emme saa lakata pyrkimästä, yrittämästä, ponnistamasta. Erehdys annetaan anteeksi, lankeemus unohdetaan, paha sovitetaan hyvällä, mutta laiskuus ja epäusko ja henkinen kylmyys on kuin synti pyhää henkeä vastaan. Teosofin tehtävä on kulkea eteenpäin, ei huolehtia saavuttamisesta; kulkiessaan hän kerran

joutuu päämäärään. Mutta hänen tulee kavahtaa laiskaksi heittäytymästä niin kauan kuin voimansa ovat hyvät. Jos hän välistä väsy, silloin levätköön ja rukoilkoon uutta voimaa ja uutta intoa. Mutta älköön peräytykö, älköön kääntäkö katsettaan ihanteesta pois.

Olen varma siitä, että jos Teosofisessa Seurassa kukin osaltamme koettaisimme suorittaa tehtävämme, elämämme Seurassa tyydyttäisi toisiamme. „Totuus on uskontoja korkeampi”, ja kukaan teosofi ei odota, että hänen veljensä olisi erehtymätön tai täydellinen. Hänellä ei ole mitään halua urkkia veljensä vikoja, hän tyytyy tietoon, että jonkun verran niitä lienee. Mutta hänellä ei liioin ole halua valheella salata omia heikkouksiaan „paremmalta” näyttääkseen, sillä hän tietää, ettei kukaan teosofi kuitenkaan usko hänen yhtäkkiä tulleen täydelliseksi. Teosofinen Seura siis on – tai sen tulisi olla – joukko ihmisiä, jotka pyrkiessään yhteiseen ihanteeseen, kunnioittavat toinen toistaan, ovat suvaitsevaisia toisilleen ja pidättyvät toisiaan tuomitsemasta. Olemmehan kuitenkin kaikki jumalia orjan haahmossa: moite ei koske Itseämme, kiitos ei siihen ylety – ja orjan haahmo on haihtuva.

Tulemme nyt alussa toistamieni sanojen toiseen ponteen: uhkaukseen poistua Teosofisesta Seurasta. Tarkastakaamme hieman tätäkin.

Annie Besant lausui kerran eräässä puheessaan tähän tapaan: „Silmäillessäni teitä T. S:n jäseniä kysyn itseltäni ihmetellen mitä kukin teistä ennen muinoin on tehnyt, minkä suuren aatteen palveluksessa ollut, että nyt olette ansainnut tulla Teosofisen Seuran jäseneksi – sillä niin ihmeellinen ja niin suuri on tämä teidän nykyinen etuoikeutenne. Kun joskus kuulen jäsenestä, että hän on luopunut Seurasta, ajattelen häntä säällillä; hän ei tiennyt mitä hän hylkäsi, hän ei tuntenut sen arvoa; hän oli kuin eksynyt matkamies, joka torjuu luotaan oppaan käden.”

Niin sanoi hän, joka nyt on presidenttimme. Jäsenyys Teosofisessa Seurassa on henkisesti katsoen etuoikeutettu asema. Minä olen samaa mieltä, ja minä surkuttelen niitä teosofeja, jotka eivät tätä näe eivätkä ymmärrä. Miksi? Ei minkään salaperäisen tai yliluonnollisen verukkeen takia, vaan päivänselvästä syystä.

Minkätähden liityin Teosofiseen Seuraan? Oliko minulla itsekkäitä tarkoituksia? Halusinko tietoa, joka nostaisi minut veljeni yläpuolelle? Tavottelinko salaisia voimia? Luulinko, että T. S:n jäsenillä on näitä tietoja ja näitä voimia? Luulinko, että voisin edistyä nopeasti ihmisten parissa, jotka arvattavasti olivat „pitkälle kehittyneet”? Luulinko, että astuessani T.

S:aan tulisin tekemisiin „veljien” kanssa, joiden pääpyrintönä olisi ystävällisimmin vapauttaa minut pikku huolistani ja taakoistani ja tehdä elämäni personallisesti niin viehättäväksi kuin mahdollista, että itsekin näkisin ja ihailisin omaa nopeata edistymistäni rakkaudessa ja veljellisyydessä?

Pois se. En ajatellut itseäni enkä muita. Tiesin, ettei veljeyttä sanan korkeammassa merkityksessä ollut Seuran sisäpuolella enemmän kuin sen ulkopuolellakaan. Yleiseen veljeyteen kuuluu koko ihmiskunta, koko luomakunta, ei harvat valitut. Usko veljeyteen, joka oli teosofinen uskontunnustukseni, teki minut osaksi äärettömästä kokonaisuudesta ja samalla yksilöksi tämän kokonaisuuden edessä, yksilöksi, johon kokonaisuuden elämän piti saada sijansa. Veljeydessä olin yksin; veljeyden vaatimukset kohtasivat minua itseäni, ei muita. Ja veljespiiriini kuului koko ihmiskunta, koko luomakunta, ei yksin pieni Seura. Tiesin myös, ettei T. S:n jäsenet olleet suuresti ihmeellisempiä kuin minä itsekään. Muutamat olivat tiedossa ja taidossa minua edellä, mutta he olivat saaneet tietonsa ja taitonsa täydellisiltä ihmisiltä, Mestareilta, ei meikäläisiltä, ei toisiltaan. Ja jos minä halusin saavuttaa heidän tietonsa, tuli minun itse etsiä Mestareita, jotka olivat kaikkien ihmisten veljiä. Ja silloin jäsenyys T. S:ssa saattoi olla minulle avuksi, mutta ei se missään tapauksessa ollut ehdoton ehto.

Minkätähden sitten liityin Teosofiseen Seuraan?

Kiitollisuudesta ja riemusta.

Ah, kuinka olin kiitollinen teosofialle, kuinka riemuitsin, että sain elää aikana, jolloin Totuuden Sanoma taas kuului maailmalle. Kun elämäni oli minulle synkkä arvotus, kun sieluni sisimmästä kysyin, mitä varten olin olemassa, kun ei mikään minua viehättänyt, ei synti, ei hyve, ei mikään, joka itseäni koski, silloin viisauden valo tunki sydämeni synkkyyteen ja teosofian aamunkoitto karkotti mieleni yölliset usvat. Kuinka ei poveni olisi paisunut kiitollisuudesta?

Ja samalla kun valo itselleni koitti, samalla heräsi halu kutsua muitakin osallisiksi samasta onnesta. Tätä työtä edusti Teosofinen Seura. Tätä työtä se kannatti, tätä se itsekin teki. Kuinka olisin voinut olla siihen liittymättä?

Jäsenyys Teosofisessa Seurassa on erinomainen etuoikeus, sillä se on osanottamista jaloimpaan työhön maan päällä; työhön totuuden voitoksi, viisauden valon levittämiseksi maanpiirin kaikkiin ääriin, niin, voinpa sanoa: tuonelan pimeimpään kolkkaan ja taivasten rohkeimpaan pilvilinnaan.

Tätä on teosofinen työ. Se ei ole haaveilijan eikä lahkolaisen unelmia. Me todistamme, mitä me opetamme. Vai eivätkö karma ja jälleensyntyminen ole ikivanhoja oppeja? Eikö niitä tavata kaikissa suurissa uskonnoissa? Eivätkö kaikki uskonnot opeta samaa ihmisen tehtävästä ja päämäärästä? Eikö Mestareita ole ollut, eikö Heitä ole? Eikö Jeesus ole opettanut: tulkaa täydellisiksi, aivan samoin kuin Buddha? Eikö Tao ole Jumalan nimi samoin kuin Allah ja Jahveh ja Brahma? Missä on ero? Elämä on yksi ja Totuus on yksi.

Pois siis epäily ja pikkumaisuus! Pois itsemme ajattelu. Pois omissa pikku suruissa viihtyminen. Pois toistemme pikku vikojen urkkiminen ja tuomitseminen. Iloitkaamme ja riemuitkaamme; sanoma on taas kuulunut, valo valjennut. Ihmiskunta vaeltaa pimeydessä, mutta meidän käteemme on annettu kynttilä. Älkäämme sitä vakan alle panko, vaan antakaamme sen paistaa. Ottakaamme osaa Teosofisen Seuran työhön, levittäkäämme teosofian sanomaa, pimeydestä ja pahasta, surusta ja synkkyydestä vapauttavaa sanomaa!

*

„Uusi ruokajärjestelmä” niminen jatkuva kirjoitus tulee varmaan herättämään ihastusta monessa Tietäjän lukijassa. Koska silloin tällöin kysytään, minkälainen „teosofinen” ruokajärjestelmä on oleva, katson sopivaksi julkaista tämän mieltäkiinnittävän ja sisältörikkaan kirjoituksen. Se ei ole „teosofinen” missään dogmatisessa merkityksessä, sillä teosofista ruokajärjestelmää ei ole olemassa; korkeintaan voi sanoa, että kasvissyönti yleensä on teosofien kesken hyväksytty, mutta kyllä on teosofeja, jotka syövät lihaakin, eikä vegetarianeilla ole mitään oikeutta teosofeina asettua tuomareiksi

Sitävastoin jokaisen kasvissyöjän oikeus ja velvollisuus on puhua asiansa puolesta ja levittää tietoa luonnollisemmasta ruokajärjestelmästä, joka ei ainoastaan ole ruumiilliselle terveydelle edullisempi kuin „egyptiläiset lihapadat”, vaan myös on avuksi ihmiselle hänen pyrkiessään ajatustensa ja tunteittensa herraksi. Tästä syystä onkin teosofinen aikakauskirjamme silloin tällöin ottanut asian puheeksi.

Nyt alkavan esityksen n. k. Mazdaznan (lue: masdaasnan)-ruokajärjestelmästä on alkuperäisesti kirjottanut tohtori Otoman Zaradusht Ha'nish (Chicago, U.S.A.). Suomensuomen on lyhentämällä tehty David Ammannin saksalaisen mukaelman mukaan. Tohtori Hanish

ei ole Teosofisen Seuran jäsen; hän on oman Mazdaznan-liikkeensä johtaja, mestari ja profeetta. Häntä ei kuitenkaan millään tavalla voi verrata amerikkalaisiin tusinaprofeettoihin. Hän on syntyperältään venäläinen (synt. 1844), mutta on kasvatettu Persiassa muutamassa luostarissa ja on täten pienestä pitäen tutustunut ikivanhan (persialaisen) viisauden oppeihin ja mysterioihin. Hänen maailmankatsomuksensa on – niinkuin sopii odottaa – miltei teosofinen ja hän sanoo olevansa lähetetty alkamaan uutta rotua, jonka tähden hän panee erityisen painon ihmisen fyysillisen elämän puhdistamiselle. Hänen tietonsa fyysillisen elämän laista näyttävätkin melkein tyhjentyneiltä ja hämmästyttävät usein omaperäisyydellään. Vaikkei hän ole toiminut julkisesti Amerikassa kuin v:sta 1900 lähtien, on hän jo saavuttanut melkoisen kannattajajoukon, ja ovat hänen aatteensa nykyään levinneet Europaankin, missä varsinkin Saksassa hänen järjestelmänsä herättää huomiota teosofismielisten kesken. Hänestä itsestään kerrotaan merkittäviä seikkoja. Hän on terve ja voimakas kuin nuori mies – ulkomuodoltaankin miltei nuorukaisen näköinen – ja työkyvyssään voittamaton. Hän osaa kaksitoista kieltä, hän on kirjailija, puhuja, runoilija, säveltäjä – ja sen lisäksi mitä etevin ammattimies kaikilla elämän aloilla; maanviljelijä, latoja, mekaanikko, kemisti, kokki, leipuri j. n. e. Tämä kuuluu sadulta, mutta nämä tiedonannot olen saanut kaikin puolin vakavasta aikakauskirjasta „Mazdaznan“. Jos joku Tietäjän lukijoista Chicagossa osaa englannin kieltä, kehoitetaan häntä käymään Mazdaznan-päämajassa, osoite: Mazdaznan Publishing Co.; 3016 Lake Park ave., Chicago.

*

Viime Tietäjässä ilmoitin, että panisin elokuun loppupuoliskolla toimeen teosofiset lomakurssit Oulunkylässä, jos riittävä määrä osanottajia ilmaantuisi. Vielä ei ole monta ilmottautunut (ilmottamisaika loppuukin vasta heinäkuun 31 p:nä), mutta kysymyksiä näiden lomakurssein suhteen on tehty. Niinpä tahdon nyt huomauttaa, että kurssimaksu on ainoataan Smk. 30:– niille, jotka itse huolehtivat ruoastaan ja asunnostaan. Tämä on tärkeä kohta helsinkiläisille ja niille maaseutulaisille, joilla on tilaisuus vierailta ystävien luona. – Sopii myös ottaa osaa esim. yhteisiin päivällisiin, mutta itse huolehtia asunnostaan ja muista aterioista. Luento- ja kokousajat järjestetään niin, että junat eivät tee haittaa.

On myös kysytty, kuka tulee opettamaan nimitetyissä aineissa, joista yksi on arkaluontoinen. Vastaus tähän kuuluu, että allekirjottanut yksin tulee olemaan vastuunalainen opetuksesta, vaikka koetan järjestää niin, että saamme mielen virkistykseksi kuulla esitelmiä toisiltakin puhujilta. „Arkaluontoista kysymystä” käsittelee allekirjottanut.

Saa nähdä, tuleeko tuumasta tänä vuonna todellisuus. Siemen on kylvetty.

*

Kesäkuussa valmistui painosta C. W. Leadbeaterin „Astraalitaso”. Tässä kuussa on ilmestynyt kaksi Michael Woodin kertomusta „Häijy koira” ja „Keijukaisten lahja”. Elokuussa valmistuu „Valoa kohti” kirjan kolmas, helppohintainen painos ja syyskuussa Bulwerin mestariteos „Zanoni” on oleva valmiiksi painettu. Sitäpaitsi on odotettavissa teosofisessa kirjallisuudessa kuuluisa „Valoa tielle” ja „Valkoisen lootuskukan tarina”.

Leadbeaterin „Astraalitaso” on ainoa laatuaan. Se on tieteellisen tarkka ja selvä esitys astralimaailman oloista, asukkaista ja ilmiöistä, kirja sellainen, jollaisen ainoastaan salatieteellisesti harjottunut selvänäkijä on voinut kirjottaa. Sen esiintuomista tosiseikoista ei kuitenkaan Mr. Leadbeater yksin vastaa. Ainakin kaksi toisistaan riippumatonta tutkijaa on koennut havaintoja ja ainoastaan semmoiset havainnot, jotka ovat ainakin kahden tutkijan tekemät, on varteen otettu. Usein on myös kysytty ja saatu selvitystä havaintoihin korkeammilta tahoilta. Muuten saattaa jokainen, joka hiemankin on perehtynyt astralimaailman oloihin, todistaa, että Leadbeaterin kirja on tosiseikkojen kanssa yhtäpitävä. Sitä onkin sanottu yhdeksi aikamme merkillisimmistä kirjoista ja on ennustettu, että se tulee elämään läpi vuosisatojen. Suomennos on huolellisesti ja hyvin tehty. – Kirjan hinta on 1:50, sid. 2:50 ja lähetetään postivapaasti ostajalle kesän aikana.

M. Woodin kertomukset muodostavat ensimmäisen vihkon uutta sarjaa, jonka nimeksi on pantu „T. S:n kertomuskirjasto”. Nämä tunteellisen hienot ja ylevät kertomukset sopivat sekä nuorten että vanhain luettavaksi. Michael Wood on T. S:n jäsen ja hänen ihanat tarinansa ovat kaikkein englantilaisten teosofien lempilukemista. Rientäkää ostamaan ja levittämään tätä vihkosta! Ken tämän ensimmäisen vihkon lukee, hän odottaa kiihkolla seuraavia. Jokainen vihko tulee olemaan kokonaisuus

itsessään, toisista riippumaton, ja sisältämään eri kertojain teoksia. Hinta on myös oleva vaihteleva. Käsillä olevan vihkon hinta on 40 p.

„Valoa kohti” on jo tunnettu kirja. Se on levinnyt Suomessa kahdessa painoksessa ja Amerikassa yhdessä. „Kansan Lehti” Tampereella kutsui sitä heti sen ilmestyttyä „merkkiteokseksi suomalaisessa kirjallisuudessa”, ja sitä on totuttu pitämään sopivimpana suomenkielisenä propagandakirjana. Kustannusliikkeemme julkaisee siitä nyt kolmannen painoksen osaksi siitä syystä, että kirjaa alinomaa kysytään, osaksi siinä toivossa, että teosofit käyttäisivät tätä tilaisuutta hyväkseen aatetta levittääkseen. Hinta on asetettu mahdollisimman pieneksi (1:25 kpl.) eikä siis tee estettä, kun tahdomme lahjottaa tuttavillemme kirjan, josta he saavat jotakuinkin täydellisen kuvan teosofisesta maailmankatsomuksestamme.

„Zanoni, yli-ihmisen elämäntarina” on hurmannut jokaisen, joka on tutustunut jo ilmestyneihin vihkoihin (1-10). Missä on sen ylevämpi romaani kirjoitettu? Kuka muu on niin paljon viisautta ja oppia osannut kätkeä mitä jännittävimmän kertomuksen puitteisiin? Kun „Zanoni” syksyllä ilmestyy kokonaisena, toivon, että se leviää sadoissa ja tuhansissa kappaleissa, sillä sen se ehdottomasti ansaitsee.

Voisi sanoa, että jokainen teosofi ainakin neljällä tavalla saattaa tehdä työtä fyysillisellä tasolla teosofisen asian hyväksi:

- 1) langettamalla, tilaisuuden sattuessa, hyvän sanan teosofian ja T. S:n puolesta,
- 2) levittämällä teosofista kirjallisuutta,
- 3) avustamalla rahallisesti teosofista kustannusliikettä, sekä
- 4) rupeamalla Teosofisen Seuran jäseneksi.

Se työ, mikä minusta toistaiseksi näyttää tärkeimmältä, on työ teosofisen kirjallisuuden hyväksi. Mitä olisimme ilman kirjallisuutta? Mistä olemme saaneet vastaukset kysymyksiimme? Ellemme kirjoista, ainakin niiden avulla. Ilman kirjoja ei aattemme leviä.

*

Muistorikas päivä oli minulle kesäkuun 29 päivä. Silloin pienet „lootusnuppuni” – s. o. ne lapset, jotka kevättalvella kävivät „lootuskoulua” Helsingissä – viettivät luonani koko päivän, saaden setänsäkin lapseksi uudestaan. Olimme luonnon helmassa aamusta iltaan, metsässä, joen rannalla, puutarhassa; käveltiin, istuttiin, lausuttiin runoja,

kerrottiin satuja, laulettiin, leikittiin, juostiin. Kolme äitiä oli mukana, ja hekin vakuuttivat, että päivä oli ollut erinomaisen hauska.

Syyskuu, s. 265-271

„Teosofit ovat varmaan kovin itserakkaita olentoja, koska enimmäkseen ovat niin iloisen ja tyytyväisen näköisiä. He ainakin ovat tämän maailman lapsia, sillä hengellinen ihminen on surua täynnä; hän suree omaa ja muitten syntisyyttä ja pahuutta.”

Näin saattaa silloin tällöin kuulla vakuutettavan n. k. uskonnolliselta taholta. Ilo ja onni – se on muka aina maailmallisuutta ja itserakkautta; todellinen henkinen elämä ilmenee alakuloisuudessa, synnin tunnossa, surumielisyydessä. Oikein vakavat uskonnolliset ihmiset eivät pukeutuisi iloiisiin väreihin; harmaa tai musta on puku oleva ja mitättömän näköinen. Me teosofit taas puolestamme sanoisimme, että koko kristillinen maailmankatsomus on harmaa ja apeamielinen. Sen riemu vapahtajan verikuolemasta tuntuu luonnottomalta hermosairaudelta. Sen henkisyys on mielestämme onttoa tyhjyyttä, jos ei se muussa ilmene kuin synnin tunnossa.

Meidän maailmankatsomuksemme on toinen, sen tunnustamme. Me emme usko suruun emmekä syntiin. Teosofia on paljastanut meille suuren salaisuuden. Jumala ei ole maailman ulkopuolella oleva personallinen hallitsija, vaan koko olemassaolon sisäinen henki ja elämä. Jos maailmaksi kutsumme olemassaolon muotopuolta, on Jumala sen tajuntapuoli. Jos maailmaksi vielä kutsumme muotojen yksilötajuntaa, on Jumala yksilötajuntain alla ja takana piilevä suuri yleis- ja yhteistajunta. Yksilötajuntojen välillä ja yksilötajunnan sisällä saattaa vallita ristiriita, epäsopu, suru ja viha. Mutta Jumalan suuresta yleistajunnasta on kaikki ristiriita, suru ja viha kaukana; siinä vallitsee iankaikkinen sopusointu, autuus, rakkaus ja hyvyys. Koska Jumalan yhteistajunta on kaikkien yksilötajuntain Isä, josta he ovat lähteneet ja alkunsa saaneet, piilee jumalallinen tajunta mahdollisuutena jokaisessa elävässä olennessa. Jokaisen yksilöllisen tajuntakeskuksen elämäntarkotus onkin tulla itsetietoiseksi omasta sisäisestä jumalallisuudestaan.

Tämän maailmankatsomuksen valossa kaikki käsityksemme ilosta ja surusta perinpohjin muuttuvat. Kaukana siitä, että jumalallinen elämä olisi surua ja huokausta, se päinvastoin on iloa ja rauhaa ja autuutta. Jos me tunnemme itsemme pahoiksi, jos me kärsimme, jos me suremme, on tämä

vain merkki siitä, ettemme vielä tunne Jumalan rauhaa. Kärsimys on suuri opettajamme. Paha on suuri puhdistajamme. Synti on ruoska, joka ajaa meitä eteenpäin. Mutta kun olemme maistaneet jumalallista elämää, silloin tiedämme, että autuus on elämän perussävel ja rauhallinen riemu.

Sentähden me emme arvostele ihmisiä heidän valitustensa ja huokaustensa mukaan, vaan heidän sisällisen onnensa mukaan. Kuta suurempi ihmisen sisäinen rauha ja autuus on, sitä lähempänä hän on Jumalaa.

Ja me lisäämme: sekin ihminen, joka ei vielä ole saanut tuntea hengen iloa, hän täyttää parhaiten velvollisuutensa elämässä, jos hän aina koettaa olla iloinen ja onnellinen. Eikö Kristus neuvonut meitä olemaan iloisen näköisiä, silloin kun paastoomme? Eikö hän käskenyt meitä iloitsemaan iloisten kanssa ja itkemään itkevien kanssa? Niin tekee jumalallinen rakkaus. Ei se ole kova, ei tyly eikä tuomitsevainen. Se tietää, mihinpäin kaikki kulkee – ja se on levollinen.

*

Jokunen pisara vanhaa atlantilaista taikaverta juoksee kyllä vielä Suomen kansan suonissa. Onhan esim. Ruotsissa yleinen käsitys, että „suomalaiset osaavat noitua”. Ja tosiseikat näyttävät, että „nousevasta valistuksesta” huolimatta siellä täällä tapaa jonkun suomalaisen ukon tai akan, joka itsepintaisesti pysyy kiinni omista tiedoissaan ja taidoissaan, tehden pikku ihmeitään, parantaen sairaita tai saaden pahaa aikaan. Toiselta puolen taas niiden lukumäärä on hämmästyttävän suuri, joilla on millä minkinlaisia yliaistillisia kokemuksia. Ihmisten pitäisi vain ottaa tarkka vaari omista huomioistaan ja kokemuksistaan.

Voisin täyttää kokonaisen Tietäjän numeron ja enemmänkin ainoastaan toistamalla mitä minulle on kerrottu maagillisten ja psyykillisten ilmiöitten alalta. Monet kertomukset tuntuisivat aivan uskomattomilta useiden lukijain mielestä, ja ymmärrettävää on, että se, joka ei itse koskaan ole mitään „nähty” eikä mitään magiaa harjottanut, ei jaksaa „uskoa”, kun kuulee mitä toinen on kokenut. Yhtäkaikki „näkymätön” maailma on yhtä todellinen kuin näkyväinen ja salaiset voimat yhtä todellisia kuin kaikille tutut. Sen jokainen ihminen kerran saa kokea.

Syy miksi nyt otin tämän asian puheeksi, on se, että silloin tällöin kysytään neuvoa kaikenlaisten „yliluonnollisten” kokemusten suhteen ja saattaa olla paikallaan, että niistäkin sanotaan pari sanaa julkisesti. En ota

lukuun kokemuksia korkeammilta tasoilta; ne ovat yhtä harvinaisia kuin vaarattomia. Tässä ajattelen vain astralisia ja eetterisiä ilmiöitä.

Nyt on merkille pantava seikka, että usein sekotetaan yhteen astralisia ja fyysillisiä ilmiöitä. Astraliruumiin yhteys fyysillisen kanssa välitetään eetteriruumiin avulla ja eetteriruumis on niin sanoaksemme hermoston näkymätön puoli, mutta hermoilmiöt sinään eivät ole astralisia ilmiöitä; ollen eetterisiä ne kuuluvat fyysilliseen maailmaan ja fyysillisen ruumiiseen. Tässä ei ole tila selittää eroa fyysillisen ruumiin eetterisen kaksoispuolen ja astraliruumiin välillä; niistä asioista luetaan seikkaperäisesti Annie Besantin mainiosta käsikirjasta „Ihminen ja hänen ruumiinsa”. Ohimennen olkoon vain mainittu, että fyysillinen ruumis on kokoonpantu kaikista fyysillisen aineen eri olomuodoista, siis sekä kiinteistä, juoksevista ja kaasumaisista aineista, että myös eetterisistä, jotka jälkimäiset muodostavat kokonaisuudessaan eetterisen kaksoispuolen. Astraliruumis sitä vastoin on tunnemaailmaan kuuluva käyttöväline, rakennettu aivan toisen tason toisenlaisesta aineesta.

Nukkuessaan ihminen säännöllisesti poistuu astraliruumiissaan fyysillisestä. Eetterinen kaksoispuoli sitä vastoin ei erkane fyysillisestä ruumiin terveenä ollessa. Ainoastaan poikkeustapauksissa tämä tapahtuu, nim. kun ihminen menee „tainnoksiin”, kun hänet nukutetaan kloroformilla tai muulla tai hypnotisoidaan tunnottomaksi. Kuitenkin on olemassa ihmisiä, joilla yhteys eetterisen ja fyysillisen ruumiin välillä on niin höllä, että edellinen helposti erkane jälkimäisestä; näitä ihmisiä kutsutaan mediumistisiksi eli mediuumeiksi, välittäjiksi, koska he ovat aivan erityisessä suhteessa astralimaailmaan.

Jos näet astralinen olento, sanokaamme: vainaja, tahtoo antaa itsestään tietoa fyysillisesti eläville, tarvitsee hän sitä varten eetteriainetta (paitsi jos hän osaa vaikuttaa suoraan toisen tajuntaan). Tätä eetteriainetta avaruus on täynnä, mutta se on saatettava erityiseen värähtelytilaan, jotta ihminen voisi käyttää sitä omiin tarkoituksiinsa. Nyt tavallinen vainaja tai muu astralinen olento ei kykene asianomaisella tavalla hallitsemaan avaruuseetteriä. Mitä hänen siis tulee tehdä? Hän etsii eetteriainetta, joka jo värähtelee tarvittavalla tavalla ja löytää sitä ihmisistä. Jokapäiväisestä, terveestä ihmisestä hän ei voi sitä ottaa, mutta kyllä mediumistisesta. Ja kun hänellä kerran on ainetta käytettävänä, hän voi saada aikaan ääniä, koputuksia, puhetta, näkyjä, jopa itsekin „materialisoitua” eli aineellistua näkyväksi.

Olen kuvaillut asiain menoa astraliselta kannalta ja hieman räikeässä muodossa. Tietysti ei läheskään aina alkusyy ole astralisessa olennessa. Varsinkin siitä saakka kun spiritistinen liike pantiin alkuun, on tavallisesti ensimmäinen askel otettu fyysillisesti elävien puolelta. Ihmiset panevat toimeen istuntoja ja pyytävät täten nimenomaan astralimaailman asukkaita sekottumaan fyysilliseen elämään. Kuinka terveellistä ja kuinka ylevää tämä on, se on toinen kysymys. Ylipäänsä tiedämme, että tietäjät ja salatieteilijät varottavat meitä kehittämästä itsessämme tai muissa mediumistisia taipumuksia umpimähkään.

Kun ihminen alkaa havaita itsessään yliaistillisia oireita, tulee hänen siis tarkasti tutkia, mihin luokkaan ne kuuluvat, ovatko mediumistisia, s. o. fyysillis-eetterisiä, vai ovatko astralisia ilmiöitä. Mediumistiset ilmiöt ovat miltei aina yhteydessä jonkinlaisten ruumiillisten muutosten, ahdistusten, kivun tunteiden, hermopuuskien, hermokiihtymisten y. m. kanssa, puhtaasti astraliset ilmiöt sitä vastoin eivät vaikuta häiritsevästi hermostoon eivätkä ruumiiseen yleensä.

Otetaanpa esimerkki asian valaisemiseksi.

Jos pyrkijällä on taipumusta astua ulos fyysillisestä ruumiistaan ja tuntee itsensä itsetietoiseksi, täysin omaksi itsekseen, ulkopuolella karkeinta käyttövälinettään, silloin hän itsetietoisuutensa laadusta ja ympäristöstään voi havaita, minkälaisessa ruumiissa hän liikkuu. (Perehtymätön lukija saattaa luulla, että puhun perättömiä; mutta nämä rivit ovatkin niitä varten, jotka hieman ovat kokeneet ylifyysillistä elämää, niitä varten, jotka kokemuksestaan tietävät, että ihminen ei ole sidottu näkyväiseen ruumiiseensa, vaan että hän itse saattaa elää ja toimia sen ulkopuolella, sen maassa todella „sielutonna”). Tahdon nyt tässä mainita kolmenlaisesta käyttövälineestä, jotka voivat olla ihmisellä, kun hän tuntee itsensä itsetietoiseksi ulkopuolella ruumistaan. Nämä ovat kaikki fyysillis-astralisia enkä ollenkaan puhu korkeammanlaatuisista salaruumiista.

1. Ihminen astuu kuin ulos itsestään, seisoo vuoteensa vieressä, katselee fyysillistä ruumistaan, liikkuu huoneessaan, astuu ulos – vaikkapa ikkunasta, ilman läpi, seinän läpi – kadulle tai pihalle ja kulkee eli kiittää aivan omana itsenään ympäri fyysillisessä maailmassa. Hänen päähänsä pälkähtää: minäpä käyn siellä tai siellä, ja nopeasti hän joutuu toivottuun paikkaan. Kauas hän ei pääse fyysillisestä ruumiistaan, mutta keveäksi ja ihmeelliseksi hän tuntee olonsa. Ensimmäisellä kerralla hän tavallisesti

pelästyy, luulee itsensä kuolleeksi ja pyrkii pian takaisin karkeaan ruumiiseensa.

Hän on ulostunut ja liikkunut eetterihaahmossaan. Jos tämä on itsestään tapahtunut, ei hän siihen mitään voi. Jos hän pysyy terveenä, ei ilmiö useinkaan uudistu. Mutta on ihmisiä, jotka kovasti ponnistavat ja tahtovat „kokea” jotain; heille tämä saattaa tapahtua aivan kuin ponnistustensa palkaksi. Älkööt kuitenkaan siitä iloitko: se on sairaaloinen ilmiö. Rinnatusten semmoisen ulostumisen kanssa saattaa käydä suuri ruumiillinen tuska, ja tämän pitäisi jo varottaa uhkarohkeata yrittelijää.

2. Ihminen huomaa olevansa itsetietoinen ulkopuolella fyysillistä ruumistaan tämän nukkuessa. Hän tapaa tuttuja henkilöitä, eläviä ja kuolleita, hän saa kuulla asioita, joita hän ei fyysillisesti tiedä, hän kulkee oudoissa paikoissa, hän liikkuu aivan vapaasti miltei salaman nopeudella, hän voi suorittaa kaikenlaisia töitä, olla monella tavalla apuna, käydä oppimassa j. n. e. Hän on aivan oma itsensä, sama kuin päivälläkin, ja muistaa herätessään seikkaperäisen selvästi usein kummallisia kokemuksiaan.

Hän on tällöin liikkunut ja toiminut astraliruumiissaan.

Samoin kuin eetteriruumiissa liikkuja useimmiten luulee olevansa ulkona astraliruumiissa, samoin ihminen liikkuaan päivätajuisesti itsetietoisena astraliruumiissaan helposti alkaa imarrella itseään sillä otaksamalla, että hän nyt on salatieteellisesti herännyt astralitasolla. Tämä ei kuitenkaan ole asianlaita. Hänen astraliruumiinsa on jonkun verran puhdistunut ja ennen kaikkea muodostunut päivätajuisen itsetietoisuuden tottelevaiseksi palvelijaksi. Tämä on edistysaskel, mutta se on vielä kaukana astralisesta herämyksestä. Eihän jokainen fyysillisesti itsetietoinen ihminen ole henkisesti herännyt fyysillisessä maailmassa! Astralinen herämys on myös henkistä laatua ja on korkea ilmiö astralisessa elämässä.

3. Koska joku on voinut semmoistakin kokea, olkoon tässä mainittu, että kun ihminen heränneenä on ulkona astraliruumiissaan, silloin hän ei enää ole päivätajuinen personallisuutensa. Hänen päivätajuinen personallisuutensa on kuin toinen olento, jota hän ylhäältä katselee. Itse hän on uusi ihminen, uusilla ominaisuuksilla ja kyvyillä varustettu. Hän on „häävaatteihin puettu”, niinkuin raamatun vertauksessa sanotaan. Hän on lähempänä todellista itseään.

Tämä on aivan ymmärrettävä, kun muistamme, että astralimaailma on „hienompi” maailma kuin fyysillinen, on askel lähempänä jumalallista

tajuntaa. Vaikka se on harhojen maailma ja suuri pettäjä sille, joka ei osaa säilyttää tasapainoaan keskellä sen lumouksia ja pyörteitä, on se nostanut heränneen ihmisen yhden portaan ylemmäksi Jumalaa kohti, ihmisen tosi Itseä kohti, jonka tähden ihminen siinä maailmassa voi olla ja on suurempi ja sielukkaampi ja henkevämpi kuin fyysisessä.

*

Teosofisen Seuran väsymätön presidentti, Mrs. Annie Besant, on nyt suurella luentomatallaan Amerikan Yhdysvalloissa, oltuaan ensin heinäkuun loppuun saakka Englannissa, jossa hän uskomattomalla tarmolla matkusteli, luennoitsi ja johti kokouksia. Hänen ensimmäisestä esiintymisestäään New-Yorkissa kirjottaa veljeni minulle seuraavasti:

„... nyt varsinkin tunnen halua vaihtaa ajatuksia kanssasi, sillä minulla on ollut onni kuulla ja nähdä Annie Besantia, ja mieleni on yhä vielä täynnä hänen esitelmänsä rikkaita vaikutelmia. Eilen iltana (elokuun 4 p:nä) hän – „one of the most interesting of living women” (yksi mieltäkiinnittävimpiä elävien naisten joukossa) kuten muuan The Brooklyn Daily Eagle'n avustaja häntä kutsuu – New-Yorkin Masonic Hall'issa piti esitelmänsä Jälleensyntyemisestä. Meitä oli siellä muutamia suomalaisiakin, Vilenius etunenässä, muuan nuori mies, pari rouvaa, eräs neiti, vaimoni ja minä. Tuskin tarvinnee mainita, että kaikki olimme tulta ja liekkiä. Vileniuskin, joka ei ollenkaan ymmärrä englantia, oli vallan „rakastunut” ja hänen loistavasta silmäksestään näkyi, ettei vieras kieli ollut estänyt häntä hyötymästä harvinaisesta, arvokkaasta tilaisuudesta, sama oli laita vaimoni ja minun ehkä vielä suuremmassa määrässä, sillä me ymmärsimme myös, mitä hän sanoi. Annie Besantin persoonallisuudesta säteili voima, joka vastustamattomasti magnetisoi minua, enkä voinut olla ihailematta sitä ajatuksen terävyyttä ja kaikesta intoilevasta lavertelusta vapaata, sytyttävää innostusta, joka uhkui hänen esityksestään. Yleisö istui koko ajan jännityksessä henkeä pidättäen eikä voinut (aito yankee tavalla) pidättyä silloin tällöin voimakkailla kättentaputuksilla osottamasta hyväksymistään. Kuta kauemmin hän puhui, sitä voimakkaammin kaikui hänen äänensä ja sitä enemmän hän itse aineestaan innostui. Lähetän sinulle muutamia sanomalehtiotteita, jotka antavat sinulle käsityksen hänen puheensa sisällöstä. Loppusanat, joilla hän päätti esitelmänsä, olivat perin vastakkaisia sentapaisille lauseille, joita käännytyshaluiset papit niin

mielellään käyttävät; hän varotti kuulijoita ottamasta vastaan vaikutusta hänen „trained tongue” iltaan (harjaantuneelta kieleltään) tai kaikilta siteeraamiltaan auktoriteeteilta; hän huomautti erittäin, että „easy converts” (helposti käännetyt) pikimmin luopuvat, ja sentähden hän toivoi jokaisen ymmärtävän, että hänen esitelmänsä vain oli esiintuonut muutamia ajatussuuntia, joita pitkin itsekunkin tuli kulkea. „Ready made opinions” (valmiiksi tehdyt mielipiteet) sopivat yksilölle yhtä huonosti kuin „ready made clothes” (valmiiksi tehdyt vaatteet). Ajattele itse, tutki itse. Kuta enemmän ja monipuolisemmin totuutta tutkitaan ja tarkastetaan, sitä suuremmaksi, kirkaammaksi ja ihanammaksi se kasvaa!”

*

Eräs suomalainen T. S:n jäsen Chicagossa, Miss H. Söderman, kirjotti minulle elokuun 4 p:nä seuraavasti:

„Olen juuri lukenut heinäkuun Tietäjässä kirjoituksenne tohtori Hanish'ista ja kehotuksenne käymään mazdaznan päämajassa täällä Chicagossa. En voi olla teille siitä kirjottamatta. Se on aivan lähellä asuntoani ja olen siellä useasti käynyt. Täytyy minun sanoa että heidän temppelinsä ja jumalanpalveluksensa on kaunein mitä olen koskaan nähnyt, vaikka olen käynyt täällä luullakseni ainakin viidessäkymmenessä eri kirkkokunnan kirkossa. Kävin siellä sielulleni virkistystä hakemassa, ennenkuin löysin Teosofisen Seuran. Olen kuullut että tohtori Hanish on kuudenkymmenen vuotias, vaikka hän liikkuu nuorukaisen nopeudella, enkä suinkaan arvaisi häntä yli kolmenkymmenen vuotiaaksi, miellyttävää ja yksinkertaista vaikka samalla syvälle käypää on hänen puheensa ja yksinomaista hänen personallisuutensa. Mielenkiinnolla olen hänen opetuksiaan useasti seurannut. Hänen lausepartensa on: „stand alone, and mind your own” (seiso yksin ja pidä omista asioistasi huolta).

Epäilemättä on hän harvinaisen pitkälle kehittynyt henkilö ja on hänellä siten käsitykseni mukaan tietysti oma tehtävänsä mailman kehityksessä.”

Lokakuu, s. 305-310

Annie Besantin, Teosofisen Seuran presidentin, syntymäpäivän kunniaksi julaistaan Mr. Leadbeaterin ehdotuksesta kaikkien teosofisten aikakauskirjojen lokakuun numerossa englantilaisen jäsenen miss Elisabeth

Severs'in tervehdyskirjotus. Se luetaan suomennettuna Tietäjässäkin. Koska teosofinen kustannusliikkeemme pian aikonee julaista Annie Besantin elämäkerran, ei minun tässä tarvitse niiden varalle, jotka eivät tunne presidenttimme elämänvaiheita, kuin ohimennen mainita muutamia pääkohtia hänen historiastaan.

Hän on aina ollut tunnettu totuuden rakkaudesta. Hänen pahimmat vihamiehensäkin ovat todistaneet, että hän ei koskaan ole tahallansa valehdellut. Hänen elämänsä ainoa päämäärä onkin ollut totuus. Sitä hän on etsinyt, sitä tavoitellut, sen puolesta kamppaillut. Hän kerran itse lausui, että hänen hautakivelleen ei tarvittaisi muuta kirjotusta kuin: „hän koetti seurata totuutta”.

Annie Wood syntyi lokakuun 1 p:nä 1847. Hän sai huolellisen ja hyvän kasvatuksen, vaikka isä, joka oli lääkäri, kuoli Annien vielä pienenä ollessa ja jätti perheensä niukkiin oloihin. Kahdeksantoista vuotiaana Annie Wood joutui naimisiin pastori Frank Besantin kanssa ja tuli kahden lapsen äidiksi. Hän oli silloin harras kristitty ja uskoi, että avioliito pappismiehen kanssa olisi kuin porras taivaaseen. Kaikenlaiset surulliset ja raskaat kokemukset naimisissa ollessaan saivat hänen kuitenkin epäilemään ensiksi jumalan hyvyttä, sitten koko kristinopia ja kirkkoa.

Nyt alkoi Annie Besantille vaikea aika, sisäisten ja ulkonaisten taistelujen aika. Hän tutki raamattua, hän tutki teologiaa, luki itsensä paljon oppineemmaksi tavallista jumaluusoppinutta tutustumalla esim. tarkasti kirkkoisien kirjoituksiin. Hän kävi piispojen ja pappien puheilla etsimässä vastausta sielunsa polttaviin kysymyksiin, ja sitten vasta kun hän huomasi, ettei hänelle ollut apua uskonnolliselta taholta, hän hylkäsi kristinuskon ja tuli materialistiksi. Seuraava askel oli ero miehestä, laillinen ero, joka riisti lapset äidin sylistä. Annie Besant oli naisasian ensimmäisiä marttyyrejä.

Erottuaan miehestään hän muutti asumaan vanhan äitinsä kanssa ja elätti itseään ja äitiään kirjottamalla lehtiin ja puhumalla. Nyt – seitsemänkymmenenluvulla – alkaa Annie Besantin nimi kaikua, ja tulla tunnetuksi. Hän liittyi sosialisteihin ja tuli pian niiden johtajaksi yhdessä jalon Mr. Charles Bradlaugh'n kanssa. Pitkä ja siunauksellinen oli hänen toimintansa sosialistein leirissä. Muutaman lakon hän kerran johti onnelliseen loppupäätökseen. Saipa hän istua vankilassakin aatteittensa takia. Hän tuli niin tunnetuksi ja rakastetuksi Lontoon kurjimmissa kaupunginosissa, että hänen sanottiin voivan aivan turvallisena kulkea

keskellä yötä semmoisissa paikoissa East End'issa, joihin eivät poliisit uskaltaneet astua päivälläkään.

Mutta hänen totuutta janoova sielunsa ei löytänyt tyydytystä materialismista. Hän sai itsekin kokea semmoista, jota oli mahdoton käsittää aineellisen maailmankatsomuksen kannalta, ja tutkiessaan spiritistisiä ilmiöitä hän tuli vakuutetuksi yliaistillisten voimien olemassaolosta. Kuitenkin hän pysyi etsivällä ja epävarmalla kannalla, kunnes sattui hänen elämänsä suurin käännekohta. Vuonna 1888 sanomalehti Pall Mall Gazette lähetti hänen arvosteltavakseen kaksi paksua nidosta – H. P. Blavatskyn „Salaisen Opin”. Kummastellen Annie Besant ryhtyi lukemaan, mutta ennenkuin oli loppuun ehtinyt, tiesi hän sielussaan, että kauan etsitty totuus oli tässä löydetty. Aivan kuin neiti Severs kirjotuksessaan sanoo, oli Annie Besantin puhdas totuuden rakkaus siksi kirkastanut hänen silmänsä, että kun totuus tuli, hän näki sen.

Vuonna 1889 Annie Besant tuli Madame Blavatskyn oppilaaksi, tehden heti niin suuria edistysaskeleita, että H. P. B. sanoi uskotuilleen: „Anniesta tulee minun seuraajani”. Kun Madame Blavatsky kuoli v. 1891 oli hän nimittänytkin Annie Besantin sisäiseksi perilliseksi. Vuosi vuodelta ovat sen jälkeen Annie Besantin henkiset voimat kasvaneet, vuosi vuodelta on hänen työalansa laajentunut. Hän on kauan aikaa ollut Teosofisen Seuran tunnustetusti etevin opettaja ja koko teosofisen liikkeen sielu. Kun eversti Olcott, T. S:n perustajapresidentti, kuoli v. 1907, valittiin Annie Besant melkein yksimielisesti Seuran ulkonaiseksikin johtajaksi. Hänen kotinsa on Intiassa, milloin Benaresin kaupungissa, milloin Adyarissa T. S:n päämajassa, mutta joka vuosi hän tekee matkan Eurooppaan tai Amerikkaan.

Mrs. Besant on aikamme suuremmoisoin ja kukaties kuuluisin puhuja. Hänen sanansa ovat täynnä voimaa ja viisautta, koko hänen olentonsa ja esiintymisensä vaikuttaa siveellisesti nostavasti ja henkisesti innostavasti.

Hän on kirjottanut hämmästyttävän paljon teosofina ollessaan. Pääteokset ovat „Aikain viisaus”, „Kristinuskon salainen puoli”, „Tutkimus tajunnasta”, „Salatieteellinen kemia” ja „Ajatusmuotoja” (kaksi viimeainittua yhdessä Mr. Leadbeaterin kanssa). Hänen esitelmänsä ja puheensa pikakirjotetaan aina ja julkaistaan kirjoina; nekin ovat arvokkaita lisää teosofiseen kirjallisuuteen. Annie Besant on, kuten viime vuonna huomautin, todellinen tietäjä. Hänen sanoillaan on painoa. Hän puhuu ja kirjottaa mitä hän itse on kokenut, mistä itse on selville päässyt, mitä itse on

nähty ja oppinut tietämään. Kuinka muuten hän saisikaan seuraajia joka maassa?

*

Luin äsken jostakin teosofisesta kirjasta seuraavan lauseen: „Hengen silmillä nähtynä loistaa tavallisesti henkilö, joka kuolemakseen rakastaa ehkä yhtä ainoata olentoa tai joitakuuta harvoja, aivan kuin aurinko talikynttilän rinnalla verrattuna „kuuluisaan ihmisystävään”, joka antaa miljoonia ylellisyydestään yleishyviin tarkoituksiin, mutta varmaan ei tahtoisi kieltäytyä hyvästä sängystä ja aamukahvistaan valvoakseen sukulaisen sairaavuoteen ääressä. Sitä vastoin hän mielellään kustantaa sille sairaanhoitajattaren – mikä kyllä on hyvä – mutta ei koskaan lesken rovolla. Todellista arvoa on yhtäkaikki ainoastaan sillä, minkä verran antaa omaa itseään, minkä verran antaa vaivaansa, kipuaan, tuskaansa kärsivän puolesta, toivoaan, kamppailuaan, epätoivoaan, elämäänsä, jäseniään ja kaikkia aistejaan, minkä verran antaa kuumia ajatuksia, kiihkeitä tunteita ja taivasta tavoittelevia unelmia – sillä vain on arvoa, annettakoon useille tai harvoille. Kaikki muu anteliaisuus on roskaa.”

Nämä sanat eivät tarvitse mitään kommentarioita. Ne puhuvat itse puolestaan. Kuinka usein kuulee sanottavan, että „lempi” ja „rakastuminen” ja „rakkaus” on esteenä henkisellem kehitykselle! Ne ihmiset, jotka niin väittävät, eivät tunne ihmissielun salaisuuksia. Selvänäköisellä silmällä katsoen ihminen juuri on kauneimmillaan silloin kun hän on rakastunut. Itsekkäät värit hänen aurassaan ovat painuneet alaspäin ja rakkauden epäitsekkäs ruusunväri hohtaa aurassa hänen rintansa kohdalla. Tietysti en puhu irstailijan himosta, vaan siitä lemmestä, joka puhkeaa esim. nuorukaisen sydämessä. Irstailijalla on koko „lemmen prosessi” niin itsetietoinen, että hänen tahtonsa ja ajatuksensa heti suuntautuvat määrättyyn fyysilliseen suhteeseen. Että „puhtainkin rakkaus” aikaa myöten kadottaa raikkautensa ja epäitsekkyytensä, ei riipu rakkaudesta sinään, vaan siitä, että me ihmiset vielä osaamme niin heikosti ja kylmästi rakastaa. Kun kiihkoisa lempi kylmenee saatuaan fyysillisen tyydytyksen, todistaa tämä seikka vain, että lempi oli pinnalla enemmän kuin sydämessä. Sillä sydämellinen rakkaus yhä vain laajenee ja lämpenee. Kaukana siitä, että se mistään saavuttamisesta kylmenisi, se yhä vain syvenee ja kasvaa. Sen kiitollisuus elämää ja rakastamaansa olentoa

kohtaan ei tunne rajoja, sen rauha ja sen ilo tulevat päivä päivältä todellisemmiksi.

Eivät runoilijat turhaan ylistä rakkautta. Parempia ihmistuntijoita he ylipäänsä ovat kuin kaikennäköiset filosofit. Sillä ennenkuin yksilöllisen ja personallisen rakkauden läksy on opittu, ei ihminen voi odottaa henkistä kehittymistä. Kuinka se, joka ei ole oppinut rakastamaan ja kärsimään tuskaa rakastetun puolesta, jaksaisi ottaa päällensä niitä ylikuonnollisia tuskia, jotka kohtaavat kaidalla tiellä kulkijaa? Kuinka se, joka ei ole oppinut rakastamaan ihmistä, jonka hän näkee, kykenisi rakastaman Mestaria, Jumalaa, Totuutta, jota hän ei näe? Sillä Jumalaa ei voi rakastaa puolinaisesti, totuutta ei palvella yhdellä kädellä. Vasta silloin kun ihminen on ollut uskollinen pienessä rakkaudessa, vasta silloin annetaan hänelle suurempi.

*

Käsiini sattui tuonnoin muuan uskontohistoriallinen käsikirja, jota yliopistossakin käytetään oppikirjana. Se on saksalaisen teologin kirjottama ja sekä huolellisesti että tasapuolisesti sepitelty, jos kohta kristilliseltä kannalta. Jumaluusoppineiden suuri tietämättömyys jumalallisista totuuksista iski kuitenkin silmiin tuon tuostakin. Niinpä tekijä Intian uskonnoista puhuen ihmetellen kysyy, mikä siihen mahtaa olla syynä, että „sielunvaellusoppi” on niin syvästi juurtunut Intian kansan tajuntaan. Hän arvelee, että se varmaan muodostui vasta aarialaisten tultua maahan alkuasukkaiden kummitus- ja henkipalveluksesta. Tiedämmehän, hän sanoo, että taikausko aina leviää helpommin kuin usko, yksin ylhäisissäkin kansanluokissa.

Niin, tämä korkeasti oppinut teologinen kanta on sangen kuvaava. „Sielunvaellusoppi” on tietysti taikauskoa – senhän jokainen tietää ennestään – ja kysymys on vain siitä, mistä semmoinen taikausko on saanut alkunsa. Teologisten totuudenetsijäin mieliin ei pätkähdä kysyä, olisiko mahdollisesti todellisuudessa olemassa jotain senkaltaista kuin sielunvaellus eli paremmin sanoen jälleensyntyminen. Ei, sillä onhan Konstantinopolin kirkolliskokous v. 553 tuominut jälleensyntymisuskon kadotukseen vieväksi kerettiläisyydeksi! Ja kuinka kirkon uskollinen palvelija voisi itse ruveta luonnon totuuksia tutkimaan, kun suuret keisarein ja kuninkain kokoonkutsumat pyhät synodit jo ovat määränneet

ja määritelleet, mikä on totta, mikä ei. Ja jos eivät nimenomaan ole sitä määritelleet, ovathan ainakin jyrkästi lausuneet, mitä saa uskoa, mitä ei! Paha vain, että kirkolliskokouksissa miltei aina päätettiin asioista niin hullunkurisen hataroihin edellytyksiin nojaten. Jos piti määrätä, montako hammasta oli hevosen suussa, katsottiin kaikki raamatut ja pyhät kirjat, väiteltiin, riideltiin, saarnattiin, profeteerattiin. Se joka uskalsi ehdottaa, että tuotaisiin hevonen tarkastettavaksi, ajettiin ulos jumalan pilkkaajana ja pyhän kokouksen häpäisijänä. Mieluummin tyydyttiin siihen lopputulokseen, että julistettiin hevosen hampaiden lukumäärä aikojen aamusta määrätyksi ikuiseksi jumalalliseksi salaisuudeksi, kuin ruvettiin asiaa luonnollisesti tutkimaan.

Valitettavasti meidän jumaluusoppineemme vielä monessa suhteessa seuraavat näiden kunnioitettavien kirkkoisien pyhiä jälkiä. Ja katsokaamme mekin, jotka emme ole teologeja, että pysyttelemme vankasti rehellisen totuuden etsimisen ja totuuden tiedon kaidalla tiellä emmekä hairahdu sokean uskon usvaisille suomaille.

*

Tätä kirjoittaessani muistuu mieleeni „pohjoisnapajuttu”. Ystäväni M. K. lausui äsken New-Yorkin Uutisissa: „Ovathan eräät teosofitkin (m. m. itse P. E.) unohtaneet totuuden etsimiskantansa, kun pohjoisnapahaaveilu on heissä päässyt vaikuttamaan, ja ihan tosissaan vakuuttaneet, että siellä jäätikköjen takana muka asustaa se valkea veljeskunta, jonka elämänyymmärrys on vapaa kaikesta harhasta.”

Siinä erehtyi kirjottaja. En ole – eikä kukaan muukaan teosofi ole – vakuuttanut, että Valkoisen Veljeskunnan kotipaikka olisi pohjoisnapa. Valkoisen Veljeskunnan kotipaikka on kolminaismaailman yläpuolella; sen fyysillisiä edustajia on siellä täällä maan päällä ja sen fyysillinen pesäpaikka on nykyään Himälaysen tienoilla. Mutta pohjoisnavan tienoilla on „Pyhä Maa”. Mikä tämä pyhä maa on, siitä voi lukea kirjasesta „Enkelein lankeemus”. Samasta kirjasta myös näkyy, että „pyhä maa” oli ensimmäisen juurirodun manner. Ensimmäinen juurirotu oli astralis-eetterinen (siis ei karkeasti fyysillinen). Pyhän maan elämä, kuten samassa kirjassa selitetään, on eetteritasolla, fyysilliselle silmälle näkymätön.

Tunnustan haaveilleeni, että itse pyhä maa olisi fyysillinen. Tunnustan myös, etten ole siitä haaveilusta vielä vapaa. En ole vielä aivan varma, että pohjoisnapa on löydetty. Mutta mahdollisesti tässä erehdyn. Olen ehkä

erehtynyt otaksuessani, että pyhä maa olisi fyysillinen. Ehkä se on vain eetterinen. Silloin on aivan selvästi tosi H. P. B:n sana ettei siihen pyhään maahan kukaan astu fyysillisellä jalalla.

*

Kun valtiopäivillä keskustellaan ja päätetään kaikenlaisten seerumilaitosten, laboratoriodien ja sairashuoneiden avustamisesta ja perustamisesta, tulen ajatelleeksi: miksi ei kustanneta opettajia, jotka ympäri Suomen levittäisivät tiedon siivouden ja puhtauden, raittiin ilman ja kylmän veden, luonnollisen ravinnon ja auringonpaisteen verrattomasta terveydellisestä merkityksestä? Miksi miettiä kaikenlaisia keinoja tautien parantamiseksi? Eikö olisi parempi tehdä työtä tautien poistamiseksi kokonaan?

Marraskuu, s. 337-342

„Mitä arvoa, mitä merkitystä on oikeastaan teosofisella looshityöllä? Muutamia ihmisiä tulevat yhteen kerran viikossa, lukevat jotain, kuulevat jonkun puhuvan, keskustelevat – kokous saattaa välistä olla sangen kuiva! Onko siitä mitään hyötyä? Jos voitte, vahvistakaa minun uskon!”

Piileekö tässä kysymyksessä pilkkaajan iva? Mahdollisesti, mutta älkäämme ottako sitä siltä kannalta. Se ei ole tyhjänpäiväinen kysymys. Kysyköön sillä tavalla itseltään jokainen teosofisen looshin jäsen. „Mitä hyötyä on näistä looshikokouksista? Voitanko itse mitään, voittavatko muut?”

Epäilemättä hän silloin vastaa itselleen: „voitanhan sen, että minun käsitykseni teosofiasta tulevat kerta kerralta selvemiksi”. Mutta hän soisi sittenkin mielessään, ettei kokouksen hyöty rajottuisi siihen, vaan että siitä olisi hyötyä maailmallekin, niin että teosofista looshitoimintaa todella voisi pitää työnä ja kutsua siksi.

Jos nyt tiedustelisimme esim. materialistilta, kuinka hän arvostelisi teosofista looshitoimintaa, niin hän varmaankin nauraisi ja sanoisi, että se on turhanpäiväistä ajanhukkaa. Tätä hänen kantaansa emme voi hämmästyä, sillä hän uskoo yksinomaan fyysilliseen todellisuuteen ja fyysilliseen ruumiiseen, eikä voi kutsua työkseen muuta kuin sitä toimintaa, jonka kautta suorastaan hankitaan „leipää” ja aineellisia mukavuuksia.

Mutta me jotka uskomme ja tiedämme, että fyysillinen todellisuus on vain osa Elämän Todellisuudesta ja että ihminen on henkinen olento, me olemme kuin näkeviä sokeain keskellä ja meille on annettu vastuunalainen tehtävä. Suuremmissa tai vähemmässä määrässä me kaikki olemme auttajien ja opettajien asemassa muuhun maailmaan nähden. Ellemme nyt vielä ole valmiita opettajia, tulee meidän kuitenkin muistaa, että juuri meitä, jotka uskomme henkeen, valoon, hyvään, on kutsuttu valaisemaan sitä pimeyttä, jossa veljemme vaeltavat; meidän velvollisuutemme on sentähden valmistaa ja kasvattaa itseämme ihmisten auttajiksi.

Tältä kannalta katsoen looshi-toimintakin muuttuu työksi. Se on aivankuin koulu, jossa jäsenet yhä enemmän ja syvemmin perehtyvät teosofiseen elämäntutkimukseen ja teosofian monenlaisiin elämää valaiseviin oppeihin. Yksin lukien ja yksin tutkien, yksin mietiskellen ihminen ei läheskään huomaa niin paljon, tunkeudu niin syvälle, näe niin monelta taholta kuin tutkiessaan yhdessä muiden kanssa, heidän kanssaan vaihtaessaan ajatuksiaan. Hänen kehityksensä sanalla sanoen käy paljon nopeammin.

Ja mitä enemmän hän kehittyy, sitä suuremmaksi hyödyksi hän voi olla. Hänen ei tule jäädä siihen harhakäsitykseen, että hänen oma kehityksensä olisi tärkeä. Miksikä hän kehittyisi? Siihen ei todella ole erityistä syytä, ellei se tapahdu maailman takia, „jumalan kunniaksi“, „ihmisten iloksi“. Sitä varten hänen tulee kehittyä, että hän voisi toisia auttaa ja opettaa. Älköön hän sentähden panko kynttiläänsä vakan alle, vaan antakoon sen loistaa. „Docendo discimus“ (opettamalla opimme), sanoo vanha latinalainen sananparsa, ja tämä on erityisesti tosi myös teosofien suhteen. Meidän tietomme ei kasva sillä, että täytämme päämme muiden ajatuksilla ja tiedoilla. Meidän tietomme kasvaa yksin sillä, että harjoitamme sitä kykyä itsessämme, jolla voimme nähdä. Mikä se kyky on? Se on n. k. intuitsioni. Se on buddhimaan, joka on korkeampi kaamamanasta. Se on vilpittömän rakkaus totuuteen ja ihmisiin ja sen rakkauden ainainen täytöntöönpano. Se on taikasauva, joka avaa meille luonnon salatut maailmat, niin että saamme nähdä voidaksemme näyttää. Ylpeässä ja itsekkäässä ihmisessä intuitsionin jumalallinen kyky ei herää, ainoastaan siinä ihmisessä, joka nöyrästi ja iloisesti tahtoo toisia palvella.

Yksi on vielä näkökohta, jolta voimme katsella looshitoimintaa ja ylipäänsä kaikkien teosofien elämää. Se on okkultinen.

Salatieteellisen selvänäköjän silmällä katsoen ihmisellä on useampia ruumiita, paitsi alinta fyysillistä, myös tunteiden astraalinen ja ajatusten

mentaalinen ruumis, verho eli käyttöväline. Kun ihminen ajattelee eli tuntee jotakin, erkanee näkymättömässä maailmassa hänen astralisesta ja mentalisesta käyttövälineestään aivan kuin pieni olento, joka juuri edustaa hänen tunnettaan ja ajatustaan. Tämän olennon elinvoima on riippuvainen ihmisen ajatuksen tai tunteen voimakkuudesta. Sen ulkopiirteet riippuvat ihmisajatuksen selvydestä ja tarkkuudesta, sen väri ajatuksen luonteesta ja laadusta. Koko ilmapiirimme on täynnä kaikenlaisia ajatusmuotoja, voimakkaita, heikkoja, kauniita, rumia, kirkkaita, hämää. Jokainen ihminen on kuin sieni, joka kulkien tässä ajatusten meressä imee itseensä minkä ajatuksen milloinkin ja lähettää taas luotaan mitä ajatuksia milloinkin.

Kuinka tärkeitä olisi siis, ihmiskunnan kehitystä silmällä pitäen, että meidän ajatustemme ja tunteittemme ilmapiiri olisi niin puhdas ja ylevä kuin mahdollista! Kuinka tärkeitä, että siitä poistettaisiin kaikki turhat, mitättömät, rumat, alhaiset ja itsekkäät ajatukset! Kuinka tärkeitä, että sitä kansotettaisiin ylevillä, kauniilla, voimakkaila, epäitsekkäillä ja puhtaila ajatuksilla ja tunteilla! Ei, että mikään jumala tämän taikaiskulla tekisi, vaan että me ihmiset ymmärtäisimme, että tämä on meille annettu tehtäväksi!

Nyt ymmärrämme, mikä suuri merkitys voi olla teosofisella looshilla. Sen jäsenet kokoontuvat säännöllisesti, tuntevat säännöllisesti veljellisiä, puhtaita tunteita, ajattelevat säännöllisesti voimakkaita, vapauttavia ja nostavia ajatuksia. Säännöllisyys vaikuttaa sen, että kerran syntyneet ajatuskuvat saavat joka kerta aivan kuin uutta ravintoa, uutta elinvoimaa ja muodostuvat ympäristön pimeyteen kirkkaasti loistavaksi valoksi, joka houkuttelee ihmissieluja etsimään totuutta ja pyrkimään veljeyttä kohti, vaikeivät aavistakaan, mistäpäin saavat herätyksensä.

Tämä on teosofein salainen työ. Siihen voi jokainen ottaa osaa, köyhä niinkuin rikas. Kun saamme tämän salaisen tulipalon syttymään yltympäri maailmaa, silloin koittaa uusi aika. Silloin tulee vapahtaja, käyttää sytyttämämme tulen voimat hyväkseen ja luo uuden yhteiskunnan ja uuden sivistyksen.

*

Edellisen yhteydessä sopii mainiosti julkaista seuraava kysymys ynnä siihen kuuluva Mr. C. W. Leadbeaterin kirjottama vastaus. Se puhuu looshitoiminnasta puheenjohtajan kannalta ja intuitsionista jokapäiväisen

ymmärryksen kannalta. Olen sydämeistäni yhtä mieltä Mr. Leadbeaterin sanojen kanssa.

„Minä huomaan olevani siinä asemassa, että minun pitäisi opettaa erästä teosofista looshia. Tunnen sen suurena vastuunalaisuutena, johon en pidä itseäni kykenevänä, sillä tietoni on niin epätäydellinen. Tahtoisin tietää tämän: joskus tulee minulle intuitsioni ikäänkuin vastauksena kysymykseen tai neuvona toimintaan. Pitääkö minun luottaa siihen vai kokonaan pitää kiinni fyysillisen tason järkeilystä?”

Vastaus: „Älkää olko vähääkään hämillänne siitä, kuinka teidän tulee olla looshinne suhteen. Todella opettaminen on vastuunalaista, mutta toiselta puolen se on suuri etuoikeus. Ajatelkaa sitä mieluummin tällä tavalla: tässä on joukko nälkäisiä sieluja, ja ne, jotka seisovat liikkeen takana, ovat olleet niin hyvät, että sallivat minun olla välikappaleena näiden ravitsemiseksi. Teillähän on selvänä mielessänne opetusten yleiset perusteet ja terve järkenne estää teitä yksityiskohdissa menemästä kovin paljon harhaan. Minä kyllä ymmärrän, kunka vaikeata teidän on päättää, pitääkö seurata fyysillisen tason järkeä vai intuitsionia, mikä näyttää tulevan korkeammalta. Ottakaa lohdutusta siitä, että päätöksen vaikeus on ainostaan jotain ohimenevää. Mikäli kasvatte, sikäli tulette intuitsioneissanne aivan varmaksi. Tällä asteella voin ainostaan neuvoa teitä aina seuraamaan järkeänne, kun olette varma niistä perusteista, joiden nojalla teette päätöksenne. Aikaa myöten te kokemuksen kautta opitte, onko intuitsioneihinne luottamista. Minä myönnän, että varhemmilla asteilla on olemassa vaara, että sekotetaan toisiinsa edellinen intuitsioni, joka tulee suoraan korkeammalta mentali- tai vieläpä buddhi-tasolta, ja se mielijohde, joka on syntynyt astraliruumiista. Mutta myöhemmin te erehtymättä voitte erottaa ne ja tiedätte, että kun intuitsioni selvästi tulee korkeammalta minältä, voitte sitä empimättä seurata. Te näette, että tällä nykyisellä asteella on aina jonkun verran tappion vaaraa: joko siinä, että päästätte käsistänne korkeamman totuuden säteen riippumalla liiaksi kiinni järjessä, tai että joudutte hieman harhaan pitämällä astralista mielijohdetta intuitsionina. Minulla itselläni on niin syvä kammo tätä jälkimäistä mahdollisuutta vastaan, että alinomaan seuran järkeäni vastoin intuitsionia, ja vasta kun yhä uudestaan olen huomannut, että erityisenlainen intuitsioni aina on oikeassa, olen uskaltanut siihen täydellisesti luottaa. Tehän varmaan tulette läpikäymään nämä asteet eikä teidän tarvitse siitä hämmästyä. Minä ihailen teidän suurta tarkkatuntoisuuttanne, mutta vakuutan, että jos pidätte teosofian

yleispiirteet selvinä oppilaitten silmien edessä, niin ette voi suuresti eksyä opetuksessanne. Meillä on kaikilla vastuunalaisuutta siitä, mitä puhumme, ja ne meistä, jotka ovat kirjottaneet kirjoja ja pitäneet esitelmiä, tuntevat sen paljon raskaammin kuin aavistattekaan. Meille ovat todellakin ystävät väliin sanoneet, että meidän olisi pitänyt odottaa, kunnes olisimme tulleet adepteiksi, ennenkuin olisimme kirjottaneet mitään kirjoja, jotta voisimme olla varmat siitä, ettei niissä ole erehdyksiä. Siihen minä vain sanon, että me pidimme parempana jakaa epätäydellistä tietoaamme veljillemme, vaikka meillä itsellämme vielä olikin paljon opittavaa. Ja luulenpa, että seuraus on osottanut päätöksemme oikeaksi. Jos me olisimme odottaneet adepteiksi tullaksemme, on totta, että kirjamme olisivat tulleet täydellisinä ja nyt ne ovat kaukana siitä – mutta sittenhän teidän olisi pitänyt niitä vartoa viisi tai kuusituhatta vuotta, jolloin Seuran työ tällä vuosisadalla olisi ollut aivan erilainen. Minusta näyttää tämä käsilläoleva kysymys olevan aivan samanlainen. Tekin voisitte pidättäytyä opettamasta kunnes tietäisitte kaiken, mutta mitä sillävälän tulisi teidän looshistanne? C. W. L.”

*

Pari päivää sen jälkeen kun olin kirjottanut edelläolevan saapui minulle Englannista, sikäläisen ylisihteerin lähettämänä, ylipainos eräästä Mr. C. W. Leadbeaterin „The Lotus Journal'in” toisessa vuosikerrassa olleesta kirjoituksesta „Looshikokouksen salattu puoli”. Se saapui todella kuin käskystä ja julkaisen sen suomennettuna tässä Tietäjän numerossa.

Pyydän sen yhteydessä jäseniämme huomaamaan, kuinka tärkeätä on, että jokainen itse hankkii itselleen teosofiset kirjat. Ei siinä ole kyllin, että looshi perustaa kirjaston, joka hankkii yhden tai pari kappaletta kutakin teosofista teosta ja sitten lainailee niitä jäsenille. Tämä voi korkeintaan tapahtua alussa ja kun on kysymys looshista, jonka jäsenet ovat harvinaisen köyhiä, sekä mikäli koskee kalliita ja vieraskielisiä kirjoja. Lainakirjasto, jossa esim. on suomalainen teosofinen kirjallisuus, on oleva ympäristöä varten, paikkakuntaa varten, ei jäseniä varten perustettu. Jokainen jäsen pitäköön kunnianaan hankkia itselleen kaikki teosofiset kirjat. Ajatelkaa vain, kuinka paljon jotkut uskaliaat teosofit ovat kärsineet, tehneet ja uhranneet, ennenkuin kirjat on saatu – eikö hän siis uhraisi edes niin paljon kirjallisuuden hyväksi, että ostaisi itselleen suomalaiset kirjat! Jos hän on köyhä ja varaton, kieltäköön itseltään jotakin muuta! Sitä rakkaammaksi

tulee hänelle teosofia! Niin olen minä alussa saanut tehdä ja moni muu minun kanssani. Se mikä kovin helposti tulee, ei olekkaan niin arvokasta. Mutta kun yhdestä ateriasta päivässä luopuu, kun pitää vanhaa takkia vielä yhden vuoden, kun kieltäytyy kahvista tai tupakista sitä varten että voisi tutkia ja kasvattaa itseään ja hankkia itselleen kirjallisuutta, silloin hengen elämä tulee kalliiksi ja ihanaksi ja todelliseksi. Silloin ihminen näyttää itselleen – ja muille – että hänen pyrkimyksensä ovat jostain arvosta.

Tämän puhun sekä omani että muiden kokemuksesta.

*

Kun nyt aikomuksemme on ensi vuoden alusta ruveta julkaisemaan „Salaista Oppia” suomen kielellä, toivomme ja uskomme, että meidänkin maamme yleisö on jo kuullut siksi paljon teosofiasta ja teosofisesta liikkeestä, että sen tekee mieli tutustua tämän maailmankatsomuksen ja tämän liikkeen tärkeimpään julkiseen tiedonlähteeseen, sen alkuunpanijan, Madame H. P. Blavatskyn jättiläisteokseen. Samalla toivomme ja uskomme, että Suomen teosofit katsovat velvollisuudekseen auttaa ja edistää omaa asiaansa ainakin sillä tavalla, että rientävät mieskohtaisesti tilaamaan „Salaista Oppia” Tietäjän yhteydessä. Tämän numeron mukana jaetaan Tietäjän lukijoille tilausilmoitus, jonka muuan Seuramme looshi on omalla kustannuksellaan ja omasta aloitteestaan painattanut. Siitä tarkemmin näkyy, miten „Salaisen Opin” itselleen hankkiminen saattaa tapahtua.

*

Tahdon vielä kiinnittää lukijaimme huomion Tietäjän pieneen joululehteen, joka ilmestyy kahden viikon kuluttua. Jokainen, joka sen hankkii, tulee varmaan hämmästyään ilosta, siksi sisältörikas ja merkillinen kirjanen siitä tulee. Se joka pitää liikettämme arvossa ja tahtoi muillekin tehdä tunnetuksi teosofian hyvän sanoman, hän hankkikoon 20 markalla 100 kpl. tätä joululehteä ja jakakoon ilmaiseksi ympäristössään. (Yksitellen ostettuna se maksaa 25 p., maaseudulla 30 p.) Jalo tapa se olisi antaa joululahjoja.

Joulukuu, s. 369-371

Kiitän kaikkia Tietäjän lukijoita, asiamiehiä ja auttajia nyt kuluneesta vuodesta, toivotan Teille kaikille onnellista, iloista ja rauhallista joulua ja lausun hartaana toivomuksenani, että ensi vuonna osotatte Tietäjälle yhtä lämmintä ystävyyttä kuin tähänkin saakka.

Lukijat muistanevat, mitä kirjoitin tammikuun numerossa: „koska vuosi 1909 on Tietäjän älyvuosi ilmiömaailmassa, ei se saa olla kuiva ja yksitoikkoinen”. Saanko päättää, että aikakauskirjamme on edes johonkin määrin toteuttanut tätä mieltäkiinnittävyystehtäväänsä? Saanko päättää tämän siitä, että Tietäjän tilaajamäärä on lisääntynyt 20 % ja että usealta taholta sen sisältöä on kehuttu? Toimittaja rakastaa lastaan ja hänen sydämensä on siinäkin suhteessa äidin sydämen kaltainen, että se suurella mielihyvällä kuulee lastaan kiitettävän – vieläpä uskoo kiitokseen.

Mitä nyt ensivuoden ohjelmaan tulee, puhun siitä tarkemmin tammikuun numerossa. Se vain olkoon mainittu, että Mr. Leadbeateriltä tulee jatkuvana kirjoituksena julaistavaksi eräs selvänäköisiin tutkimuksiin perustuva, kerrassaan ihmeellinen tulevaisuuden kuvaus. Tämä artikkelisarja, sen voin vakuuttaa, on jotakin „noch nie dagewesenes” (ennen kuulumatonta).

*

Tietäjän tilaajat ovat jo tottuneet siihen tapaan, millä tilaus uudistetaan ilman vähintäkään vaivaa heidän puoleltaan. Ensi vuoden suhteen menetellään samoin kuin ennen, siis:

Tämän vuoden tilaajille lähetetään tammikuun numero v. 1910 viiden markan jälkivaatimuksella.

Ne jotka samalla tahtovat Salaisen Opin, jolloin jälkivaatimus on kymmenen markkaa, pyydetään ajoissa ilmottamaan toimitukselle. Tietysti saattavat tilata Salaista Oppia myöhemminkin 5 markasta.

Ne ystäväät, jotka tahtovat säästää toimituksen vaivoja ja varoja, käykööt itse tilaamassa Bulevardi 17:ssä tai lähettäkööt, jos asuvat maaseudulla, tilausmaksun postitse.

Jokainen voi ruveta asiamieheksi hankkimalla edes yhden uuden tilaajan lisää. Hänelle myönnetään 10 %. Siis 2 Tietäjää v. 1910 yhdeksällä markalla.

Jos joku lukijoista ei halua Tietäjää ensi vuodeksi, pyydän häntä hyvántahtoisesti ilmottamaan toimitukselle, ettei turhaan lähetettäisi

jälkivaatimusta. Joka vuosi on ollut muutamia, jotka ovat palauttaneet jälkivaatimuksen selittäen, ettei lunasteta semmoista, jota ei ole tilattu. Mutta toimituksen kannalta katsoen he ovat suostuneet tilaamaan, kun eivät ole ilmottaneet. Ja toimituksen lähettämä jälkivaatimus on suosionosotus vanhoja tilaajia kohtaan. Sen ovat useimmat ymmärtäneetkin, sillä paljon on kiitetty tätä tapaa, joka säästää tilaajain vaivat ja rahat.

Tehkäämme jokainen tunnollisesti mitä osaksemme lankeaa, niin palvelemme veljeyttä ja edistämme yhteistä onnea.

*

Julkisissa esitelmissäni Helsingissä tänä syksynä olen puhunut maailman uskonnoista. Olen tähän saakka puhunut uskonnosta yleensä, brahmanuskosta, hinduismista ja joogasta, kaldealaisten, egyptiläisten ja persialaisten uskonnosta, yhteensä seitsemän esitelmää. Sarjaan kuuluu vielä toiset seitsemän. Yleisö on osottanut suurta mielenkiintoa ja kun nämä luennot keväällä ilmestyvät, muodostavat ne ensimmäisen suomenkielisen kirjan, jossa maailman uskonnoista sanotaan peittämätön totuus. Aine on äärettömän laaja, huvittava ja opettava, ja omasta puolestani olen erittäin innostunut tähän työhön.

*

„Tietäjän Joululehti 1909” ilmestyi tämän kuun 1 p:nä. Vaikka se oli meidän ensimmäinen yrityksemme tällä alalla, onnistui se mainiosti. Lehti – 16-sivuinen, 2-palstainen – sisältää 15 kirjoitusta ja 4 muotokuvaa. Ennakolta oli jo tilattu toista tuhatta, kolmena ensimmäisenä päivänä meni pari tuhatta kaupaksi, 4,000 painoksesta on nykyään jällellä vain pari sataa kappaletta. Toivokaamme, että ensi vuonna voimme ottaa 10,000 painoksen.

*

Näinä päivinä on Teosofinen Kustannusliike julkaissut erittäin huomattavan teoksen:

Uuden ajan aamunkoitteessa. Kuusi esitelmää pitäneet Annie Besant ja Pekka Ervast. P. E:n esitelmät: tulevaisuuden uskonto, tulevaisuuden yhteiskunta ja tulevaisuuden ihminen. A. B:n esitelmät: teosofian asema tulevassa sivistyksessä, kuudes rotu ja lähin tulevaisuus.

Hinta 1:25, sid. 2:25.

Ne kaksi uutta kirjaa, joista syksyllä puhuttiin, valmistuvat vasta uutena vuonna, ehkä helmi- tai maaliskuussa.

*

Uuden ajan enteitä alkaa jo näkyä kaunokirjallisuudessammekin. Niinpä luemme Jalmari Finnen täksi jouluksi ilmestyneessä kertomuksessa „Ylioppilaita” monen muun teosofisen ajatuksen ohessa seuraavankin: „Minä olen ajatellut niin paljon näinä viimeisinä aikoina, ja minä olen alkanut uskoa, että minä jo ennen olen ollut täällä ja että minä jälleen palaan, että, jos nyt kuolen, niin olen lopettanut sen, mikä minulle tässä muodossa on mahdollista, ja että minä palaan takaisin ja jatkan tästä. Ja sitten, vasta sitten, kun minä kaiken tiedän, löydän myöskin tien paratiisiin. Minun on niin vilu maailmassa, minun täytyy tulla takaisin silloin, kun minulle annetaan sekin, mitä en nyt ennätä saada. Ja minä palaan yhä uudelleen siksi, kunnes hänet löydän –

– Kenet?

– Jesuksen. Sillä minä tiedän, että hän palaa yhä uudelleen, että hän kerran osuu minunkin tielleni, että kerran häntä seuraan ja rakastan. Ja kun hänet olen löytänyt, niin tahdon silloin kuten hänkin luopua kaikesta, jotta voin kaikki antaa ihmisille. Ettekö usko, että jokainen suuri mies on saanut kuten Jesuskin luopua kaikesta onnesta voidakseen toteuttaa kaiken, että jokainen suuri mies vasta ristillä, keskellä äärimäistä kärsimystä tuntee antavansa ihmisille jotakin suurta?”